

Dr. Adam: Németországból irányították az osztrák forradalmat

A harmadik tenger kora

Irtá: Szántó György

San franciscóban még állott a harc a katonaság és sztráikolók százazrei között, amikor a nagy reformok embere, Roosevelt beszédet tartott az U. S. A. haditengerészeinek a Houston csatacirkáló fedélzetén. Beszédét rádióan a négy Pacific és két Atlantic flotta legénysége is hallgatta. A President nem a sztráikról beszélt. Sőt, kitűnően érezte magát a hőférré lakkozott, remekbe készült páncéloson és a Fehér Házból utánaküldött rádiógrammokra azt felelte, hogy a zavargások miatt esze ágában sincs szabadságát megszakítani. A dolog határozottan gyanús volt, az United Press lapjai már fel is vetették a kérdést, miért akar Upton Sinclair, a nagy szocialista író Roosevelt nevű barátja alibit az amerikai munkás-ság első nagyarányú, egyetemlegesen megszervezett megmozdulása idején? Ugyane napokban küldte szét Upton Sinclair barátainak ama proklamációját, amelyben tudatja, hogy fellép California állam kormányzóválasztásán és egyben hallatlanul érdekes programot ad ebben. Barátja, a President pedig arról beszélt a Houston fedélzetén, hogy az U. S. A.-nak hatalmasan ki kell építenie flottáját, mert itt az ideje, hogy átvegye a korlátlan uralmat a Csendes Óceán felett.

Ugyanekkor fejtette ki ékes szavakkal a japán tengerészeti miniszter, hogy a flotta-egyezmény értelmében Japánnak pontosan annyi tonnára van joga, mint az U. S. A.-nak, de szükség esetén az arányszámot az angol flotta tonnatartalmára fogja emelni. Hajasi hadügyminiszter pedig elégedetlen volt a japán légiflotta gyakorlataival, amelyek egy időben folytak le az angol légimanőverekkel és ugyanúgy megállapították, hogy a szigetország légi védelme nem megfelelő. A miniszter szóközi lendülettel fejtette ki, hogy a japán légiflottának az orosz aeronautikával kell lépést tartania, az U. S. A. légflottáját pedig minden tekintetben túl kell szárnyalnia.

Azért foglalom csokorba a legutóbbi hét szóközi virágait, hogy aki tud a sorok között olvasni, láthassa teljes egészében azt az atmoszférát, amelynek viharfelhői felgyülemlettek tíz évi előkészület után, az ugynevezett távolkeleten. Ez a távolkelet a rádió és aeronautika szárnyain napról-napra közelebb jön hozzánk. És amíg Európa az osztrák ütközőállam egyensúlyi problémájával van elfoglalva, a földgömb másik féloldalon gigászi méretű összecsapás készül, amelyben mind teljesebben bontakozik ki a harmadik tenger szerepe.

A legrégebbi kulturák harcai mind a Földközi-tenger birtokáért folytak. Perzsa, görög, föníciai, egyiptomi, római, pún, bizánci, normann és velencei hajóhadak gályái szántották keresztül-kasul az első tengert, a második tenger birtokáért. Az Atlanti-Óceánért már spanyol és angol flották marcangolták egymást. Mindkét tenger kulturák egész sorának hajnalhasadását és végzetét jelentette, most nyugalomuk a harmadik tenger, a Csendes-Óceán előjövő nagy szerepének döntő fontosságát jósolja és fiatal népek új kulturáinak kibontakozását. És ez az, ami bennünket elnökök, hadügyminiszterek és tengernagyok beszédeinél sokkal inkább érdekel.

KIVÉGEZTÉK Dollfuss gyilkosait

Panetta vallomása szerint a haldokló Dollfuss lemondott Rintelen javára — A vádlottak vallomása a tragikus nap eseményeiről —
Izgalmas vád- és védbeszéd

A gyilkosok a bitófa alatt

A bécsi véres forradalom két főbűnöse föltött ma végrehajtotta az ítéletet a földi igazságszolgáltatás. Az osztrák fővárosban minden ember tudta, hogy mit hozhat a hadbírósg ítélete, amely nem lehet más, mint halál, de azért valami lázas feszültség ült meg a mai nap a fővárost. Akik nem vehettek részt a hadbírósgai tárgyaláson, egyre fokozódó izgalommal várták az épületből kiszivárgó híreket. Amikor a kora délutáni órákban türelmetlenül várakozó tömeg megtudta a hadbírósg ítéletét, a feszültség mintha elmúlt volna és az órákon keresztül várakozó emberek lassanként eltávoztak. A tárgyalás tegnapi eseményeiről csak a mai napon érkeztek részletes tudósítások.

Panetta és Holzweber kihallgatása

Mint Bécsből jelentik, Panetta kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy 1899. augusztusában született, bécsi illetőségű, nős, gyermekei nincsenek, kereskedelmi alkalmazott és 1932-ig a hadsereg szolgálatában állott. 1930-ban vett részt első ízben nemzeti-szocialista ülésen, a hadseregből való kilépése után vállalt tényleges szerepet a nemzeti-szocialista mozgalomban. Sohasem tartozott a vezetéshez és nincsen tudomása arról, hogy az osztrák nemzeti-szocialisták és a müncheni központ között valamilyen kapcsolat állna fenn. 1932. októberében kiképzője volt a mozgalomnak és a benső meggyőződés vezette, hogy Ausztria egész férfitársaságát a jövőre való tekintettel, katonai kiképzésben kell részesíteni. Soha egy percig sem érezte, hogy felforgató munkát végez, meggyőződése az,

Mert szemtanúi lehetünk annak, hogyan születnek vérben, kinban, mérges gázokban, acélzúgásban, pokoli erők vajadásában az új kulturák. És halljuk Hamlet királyfit, aki feljajdul a szenvedések kastélyában:

— Ó, jaj! Kifordult a világ sarkából. És mért, hogy éppen nekem kell helyreállítani?

Hamlet királyfi egy haldokló kultura gyermeke. Látjuk, hogyan lép helyébe az új ember típusa a Csendes-Óceán tulsó partján, messzi Kaliforniában. Az új embertípus Upton Sinclair.

Küzdött a szocializmus tanaiért egy emberéleten át. Harminc regénye tizenhat nyelven jelent meg és harcba indult minden földrészen azokért a teóriáikért, amelyekről írójuk a szenvedő emberiség megváltását várta. A kifordult világot akarta sarkában helyreállítani. És amikor a dübörgő élet, az események láncolata reácafoltt ezekre a teóriákra, amikor Upton Sinclair előtt felderengett óriási konturjaiban a harmadik tenger rettentő vajudása, a mely kétségbeesett pacifisták elhaló sóhajai közben acélban, vérben és gázban hozza a jö-

hogy úgy cselekedett, ahogy osztrák hazafinak kellett cselekednie.

Holzweber Antal 1904-ben született Bécsben, elektrotechnikus, azonban több, mint egy éve munkanélküli. 1927. óta tagja a horogkeresztes mozgalomnak, rohamosztágos szolgálatot teljesített és megbízhatatlansága miatt nem vették fel a hadseregbe. Kijelenti, hogy mindenkor csak felsőbb parancsra cselekedett.

„Nem akartam a kancellárt megölni”

Az elnök újból Panettához intézi kérdéseit. A vádirat, amely roppant részletesen ismertette július 25-ikének eseményeit, nyitvahagyta azokat a pontokat, amelyek a kancellári palota megtámadásának körülményeire vonatkoznak. Az elnök kérdései most kizárólag ezekre a pontokra irányulnak.

Panetta elmondja, hogy a kancellári palota megtámadásának kérdése első ízben július 22-ikén került szóba.

Az elnök az állítást kétségbevonja, mire Panetta a valóság bizonyításának elrendeléséért kéri. Panetta ezután elmondja, hogy mielőtt július 25-én délelőtt a Völkischer Turnverband helyiségéből elindultak, Holzweber, aki rohamosztágsparancsnok volt, utasítást adott, hogy senkit sem szabad meggyilkolni, mindeki csakis önvédelemből használhatja fegyverét.

Amikor háttársai élén a kancellári palotába behatolt, egyáltalán nem volt szándékában a kancellárt megölni.

Az első emeleten egy bezárt ajtó elé ért, mely

vendőt, a Jimmy Higgins írója egyetlen tollvonással merészelté áthuzni harminc regényét és odaállott Roosevelt mellé munkatársnak. Az eszmei baloldal kimondta, hogy áruló. És merem mondani, hogy látnok. Merem mondani, hogy ahol végetér a doktriner társadalom tudós logikája, ahol elkezdődhetik a kor nagy politikusaiknak aktivitása, ott az író az össze-kötőkapocs. Az elméletek és gépfegyverek között lebeg ma a szellemiség és nem fölötté, mennyei régiókban, az elefántcsonttorony imaginárius tereiben, Upton Sinclair születés. Hamlet halála és ha az első tenger viharzásában Platon volt az a sziget, amelynek világító tornyát ma is látjuk évezredek kódán át, ha második tenger Hamlet hullámsirja lett, a harmadik tenger földéregő kulturáiban már látjuk a harcost, aki messzi a teóriákon túl a ész, a tudás és a szellem romboló eszközeivel fel tudja építeni a jövőndőt.

Az orosz sarkó sárka félholdja, az US lobogó fehér csillagai között ott piroslik a japán felkelő nap. Piroslik. Véresen fog felkelni a harmadik tenger roppant végtelenjén.

nek kilincsét rázni kezdte. A sötét folyosó tulajdonképpen a háttérben egy hatalmas férfi alakját látta előlépni, aki mögött még két férfi tartózkodott. Ijedtében rákiáltott a magas férfire: — *Kezeket fel!*

Közben hirtelen megfordult és kezében megrándult a fegyver, mely így sült el. Tagadja, hogy szándékosan lőtt volna, ijedtében cselekedett.

Elnök: Hiszen ön katonai volt, nem értem, hogy lehet ilyen féltékeny természetű.

Panetta: Nem, vagyok féltékeny természetű, mégis megijedtem. Ennek a körülmények lehetnek az okai.

Elnök: Amikor fegyvere elsült, azt ki felé irányította ijedtében?

Panetta: A magas férfi felé. A kilincset nem is láttam.

Rejtélyes cédula a haldokló

A továbbiakban

Panetta elmondja még, hogy a súlyosan sebesült Dollfuss halála előtt lemondott Rintelen javára.

A kancellár megölését politikai és személyi szempontból sajnálja.

Az elnök a lemondás kérdését kívánja tisztázni. Panetta és Holzweber állítása szerint a lemondás úgy történt, hogy

Holzweber a haldokló kancellárt felszólította, hogy lemondását, amelyet a rádió közölt, erősítse meg írásban is.

A súlyosan sebesült kancellár kijelentette, hogy a rádióban közölt lemondásának híreről nincsen tudomása. Kérte, hogy hívják be Fey alkancellárt.

Az elnök most Feyhez intéz kérdéseket: Mit tett ön, amikor a kancellár szobájába lépett?

Fey: A súlyosan sebesült és vérében fekvő kancellárhoz siettem, aki halk hangon megkérdezte tőlem, hogy mi igaz a rádióhírből. Nem tudtam neki erre válaszolni, mire a kancellár egy cédulát nyújtott át nekem. Ezen a cédulán kusza írással csak annyi volt olvasható, hogy *Rintelen nevezte ki kancellárrá.*

Elnök: Ki nevezte ki Rintelen?

Fey: Ez nem állt a cédulán. Ahogy pontosan vissza tudok emlékezni, a szöveg ennyi volt csupán: *„Rintelen wurde zum neuen Kanzler ernannt“.*

Elnök: Más szöveg nem volt a cédulán?

Fey: Nem. Az volt a benyomásom, hogy ezt a szöveget is csak kitépték egy hosszabb és értelmesebb szövegből.

Elnök: Kinek a kezében volt a cédula?

Fey: Nekem Dollfuss nyújtotta át. Tőlem azonban elvették, azt hiszem, Holzweber.

A német követ szerepe

Holzweber tagadja, hogy a cédulát Feytől átvette volna, sőt mi több, az egész cédula-ügyről nem is tud semmit.

Panetta nem tagadja a cédulaügyet, de azt állítja, hogy a cédulát valószínűleg még a kancellár szobájában ejtette el valaki. Az elnök ezután újból Feyhez intézi kérdéseit.

Fey: Karwinskyt és engem a lázadók ezután felszólítottak, hogy

hívjuk a német követet a palotába, csak a német követen keresztül tudnak velünk tárgyalni.

Először nem voltam hajlandó a felszólításnak eleget tenni, Karwinsky azonban azt mondta, hogy addig nem engedhetik ki a lázadókat a palotából, míg valamilyen megállapodásra nem jutottak velük. Erre tényleg meghívtam a német követet.

Az elnök ezután Karwinskyt hallgatja ki, majd *Neustädter-Stürmer* ismerteti a július 25-iki intézkedéseit. *Führer dr. késő este, 11 óra felé a védők nevében bejelenti, hogy társadalmi, ilyen menetben nem tudják a tárgyalást követni, kérik, hogy az elnök függessze fel holnapig a tárgyalást.* Az elnök figyelmeztette a védőket, hogy önként vállalták el a védelmet, ha a védelmet most abbahagyják, úgy értesíti az ügyvédi kamarát. A védők nevében *Führer dr. bejelenti, hogy vállalják a további tárgyalást. Fél tizenkét órakor az elnök a tárgyalást reggel 9 órára halasztja el.*

Elnök: Hogyan lehetséges, hogy az ön ijedtsége következtében a fegyver kétszer is elsült?

Panetta: Automatikusan működő fegyverem volt.

Az elnök a fegyverszakértő véleményét kéri ki. A fegyverszakértő elmondja, hogy Panetta fegyvere 9 milliméter átmérőjű, a golyók feltétlenül halálhozóak, azonban nem önműködő fegyver, mely különös véletlen folytán is legfeljebb csak egyszer sült el.

Az elnök felolvassa Steinhuber tanu vallomását, aki elmondja, hogy

a gyilkosság után Panetta maga mutatta meg, hogyan történtek azok a lövések, amelyeket a kancellár felé irányított.

Panetta ezt tagadja.

Dollfuss kancellár kezében

A katonai törvényszék kedden délelőtt folytatta tárgyalását Dollfuss gyilkosai ellen. A bíróság Pummer tábornokot katonai szakértőként hallgatta ki, aki közölte a törvényszékkel, hogy a kancellári palotában összesen 69 darab kilenc milliméteres Steyer-rendszerű pisztolyt találtak, valamint 12 darab régi rendszerű revolvert. Összesen négyezer és hatszáz 9 milliméteres töltényt találtak. A szakértő megállapította, hogy az összes fegyverek közül csak kettőből tüzeltek. Kétségtelenül meg lehetett állapítani, hogy a Panetta tulajdonát képező revolverből két golyó hiányzik.

A kancellárt nem lehetett megmenteni

Az elnök az orvosszakértőkhöz intéz több kérdést ezután. Dollfuss kancellár sérüléseiről kér felvilágosítást.

Az orvosszakértő elmondja, hogy

az első lövés hat centiméternyire a fül alatt hatolt be a nyakba.

A golyó átszakította a nyak gerincoszlopát, megsértette a hátgerincet és a vállgödör magasságában haladt ki a kancellár testéből. A seb halálos volt.

„Kötél általi halálbüntetést kérek mindkét vádlottra“

A bíróság az előterjesztést visszautasította, mire a védő kijelentette, hogy védenecit mentsék fel, mert a vádlottaknak szabad elvonulást, azaz büntetlenséget biztosítottak akkor.

amikor az arra illetékes egyének tudták, hogy Dollfust megölték.

A felmentés iránti kérelem ezért kellőleg indokolt és a katonai törvényszék nem is zárkozhatik el ez elől.

Az ügyész izgatottan felugrott és felháborodva tiltakozott a védő állításai ellen.

— Három miniszter is becsületszavát adta, hogy senkinek bántódása nem lesz! — kiáltotta a védő.

— Ez nem igaz! — replikázott az ügyész.

— Becsületszót uriembereknek adják és nem elvetemült gyilkosoknak.

Az elnök felhívta a vád képviselőjét, hogy kezdjen már hozzá a vádbeszédéhez.

Az államcsíny áldozatai

Ezután az ügyész elmondotta vádbeszédét, amelynek elején megállapította, hogy a hazaárulás ténye kétségtelen módon beigazolást nyert. Az államcsíny felébresztette a polgárháború rémét,

amelynek ötbbszáz ember esett áldozatul

Ezeknek a véres eseményeknek a hatása még mindig érezhető — mondotta az ügyész — nem tudni, hogy az utórezgések mikor fognak befejeződni.

— Csak egy szikrára volt még szükség — mondotta az ügyész — hogy idegen katonák, idegen népek lépjenek el az osztrák földet.

Majd a Panetta Ottó által elkövetett gyilkosságról beszélt, amelyről sok mondanivalója nincsen, tekintettel arra, hogy a förtelmes bűn minden részlete tisztán áll a bíróság előtt és a gyilkos is bevallotta tettét.

Elnök: Ha a súlyosan sebesült kancellár azonnali orvosi segélyben és szakszerű kötésben részesül, meg lehetett volna-e menteni az életnek?

Orvosszakértő: A kancellár halálát kétségkívül lassu elvérzés és az abból keletkezett nagy gyengeség okozta. De akkor is, ha a sebesülés után azonnali orvosi kezelésben részesül, sem lehetett volna megmenteni az életnek. Az élettartamát meg lehetett volna valamivel hosszabbítani.

de megmenteni semmiképp sem lehetett volna.

A második golyó a nyakba hatolt. — folytatta az orvosszakértő, — de semmi köze sem volt a halál bekövetkezéséhez. Ugynevezett „ütődő“ lövésről volt szó, amely nem hatolt be mélyen a bőr alá és amely — mielőtt a testet megmozdították — önmagától kihullott a nyakból. A második lövés fél méter távolságból érte a kancellárt. Az első lövés, amely a gerincet érte, kéz, láb és hátbénulást okozott, amiről a kancellár Fey miniszternek panaszkodott is.

A vád- és védbeszéd

Pummer tábornok a bíróság előtt felmutatta azután azt a fegyvert, amelyből Panetta a halálos lövéseket leadta. A revolver kilencszeres energiával bírt.

Tebend orvosszakértő kijelenti, hogy a seb körüli pörkölésből és puskapor okozta égésből, arra lehetett következtetni, hogy az első

halálos lövést tizenöt-husz centiméternyi távolságból adták le.

A bizonyítási eljárás az elnök ezzel befejezettnek nyilvánította. Az elnök ezután felszólította a vád és védelem képviselőit, hogy tartsák meg beszédeiket.

A védő kijelentette, hogy a bizonyítási eljárás nem tekinthető befejezettnek. Kéri Schuschnigg miniszterelnök, Riedl dr. volt bécsi német követ és Mielas köztársasági elnök kihallgatását.

Kötél általi halálbüntetést kérek mindkét vádlottra

— Kötél általi halálbüntetést kérek mindkét vádlottra,

— fejezte be szavait az ügyész.

Führer dr. védő megállapítja, hogy Panetta nem vallotta be, hogy gyilkolt volna. A védő beszéde során több alkalommal nagy izgalom keletkezett a teremben. A védő többször dicsőítette a hitlerizmust, ami a közönség sorában élénk ellentmondást váltott ki. A tárgyalás elnöke is több esetben rendreintette a védőt, aki többek között Schlagerterhez, a németek vértanújához hasonlította Panettát. Zúgó tiltakozás vonult végig a termen ezeknél a szavaknál.

Az utolsó szó jogán Panetta Ottó is néhány szót mondott:

— Nem akartam gyilkolni — mondotta — nem érzem magam bűnösnek. Bocsánatot kérek Dollfuss özvegyétől, akit arra kérek, ne haragudjon rám.

Holzweber Ferenc a tárgyalás befejezése előtt csupán annyit mondott, hogy nem tekint magát hazaárulónak. Amikor elvállalta a csapat feletti parancsnoklást, azt hitte, ha a kancellári épületbe benyomulnak, ott találják Rintelen dr.-t is. Ő hazafias cselekedetnek tartotta az egész akciót.

A katonai törvényszék ezután ítéletrehozatalra vonult vissza, majd délután 13 óra 45 perckor kihirdette következő ítéletét:

Az ítélet

A katonai törvényszék Holzweber Ferencet hazaárulásért, Panetta Ottót hazaárulásért és gyilkosságért kötélt általi halálra ítéli és kimondja hogy a halálos ítéletet három óra múlva hajtják végre, abban az esetben, ha a köztársasági elnök nem él a megkegyelmezés jogával, egyetlen vádlottra nézve sem. Az ítélet leszögezi, hogy a halálos ítélet kizárólag a Dollfuss elleni gyilkosság ügyére vonatkozik és nem áll összefüggésben a lázadással. Az eljárás Panetta Ottó

és Holzweber Ferenc személyei ellen irányultak, mint a gyilkosság tettesei ellen.

A katonai törvényszék ítélete meghatározza, hogy — abban az esetben, ha megkegyelmezés nem történik. — először Holzweber Ferencet végzik ki kötél által. Pa-

netta Ottónak ezt a kivégzést végig kell néznie. Csak ezután történik Panetta kivégzése.

Az ítéletet pontosan 13 óra 45 perckor hirdették ki. A kivégzésnek tehát 16 óra 45 perckor kellett végbemennie.

Panettának végig kellett néznie Holzweber kivégzését

Panetta és Holzweber kérvényét a bíróság kegyelmi tanácsa visszautasította és így a halálos ítélet végrehajtásának semmi akadály sem állott útjában. A siralomházból délután valamivel fél öt előtt kísérték le a fogház udvarára a két elítéltet. Az ítélet újból való ismertetése után, először Holzwebert kísérték a bitófa alá. Az ő kivégzése pontosan 4 óra 35 perckor kezdődött. Holzweber nyugodtan és bátran viselkedett és amikor a nyakára hurkolták a kötelet, hangosan kiáltott:

— Heil Hitler!

Kevéssel utóbb, 4 óra 48 perckor már Panetta állott a bitó alatt. Neki azonban végig kellett néznie Holzweber kivégzését. A borzalmas aktusnál megjelent hivatalos és csekély számú közönség kíváncsian figyelte Panettát, mint viselkedik. A kancellár gyilkosának azonban egyetlen arcizma sem rándult meg, nyugodtan nézgelődött, majd ugyanilyen nyugodtan állt az akasztófa alá és ő is „Heil Hitler!” kiáltással lendült a levegőbe, amikor hóhérai kirántották alóla a zsámolyt.

Mint ismeretes, mindkét halálra ítélt ember nős volt és ezért a bíróság megengedte nekik, hogy a siralomházban a kora délután bocsut vehessenek családjuktól. Holzweber többgyermekes családapa, de a felesége egyedül jött be és a gyermekeit nem hozta magával. Az utolsó félórán mindkettő papot kért magához. Panetta meggyónt és Holzwebernek vigasztalást nyújtott az evangélikus

lelkész. Holzweber 12 percig élt a bitófán. Az ítélet végrehajtása előtt érkezett meg az értesítés, hogy a védők által benvújtott kegyelmi kérvényt a bíróság elutasította.

Itt írjuk meg, hogy Panetta ma táviratot küldött Ricciónba. Dollfuss özvegyéhez, akivel közölte, hogy halálra ítélték és ezért kéri, hogy járjon közbe, hogy ne akasszák fel.

Dr. Adam kormánybiztos leleplezi a német horogkeresztesek szerepét az osztrák forradalomban

Feltűnést keltő beszédet mondott ma este 19 óra 35 perckor a bécsi rádióban dr. Adam, a hazafias szolgálat kormánybiztosa. Dr. Adam beszédében külön hangsúlyozta, hogy a beszédében foglalt adatokat az osztrák kormány megbízásából közli. Mindenekelőtt rávilágított arra, hogy a németországi sajtó továbbra is folytatja izgatását Ausztria ellen és azt igyekszik bizonyítani, hogy a július 25-iki puccs-kísérlet belső megmozdulás volt és azt a határon túlról nem irányították.

— A németországi lapok — mondotta dr. Adam — azt akarják elhitetni a világgal, hogy a puccsot nem gondosan átgondolt tervek alapján akarták végrehajtani, hanem az spontán módon robbant ki a nép tömegeiből. A hatóságok kezében azonban olyan dokumentum van, amely ezt élesen megcáfolja és amely rávilágít arra, hogy a július 25-iki merénylet szála hova vezetnek.

Az osztrák hatóságok szerdáról csütörtökre virradó éjjel, vagyis néhány órával Dollfuss meggyilkolása után, az észak-nyugati Kolosa község közelében, egy ismeretlen fogtak el, aki autóján Németország felé tartott. Az ismeretlen leigazoltatása alkalmával német utlevelet mutatott fel, amely a 4447. számot viseli

és amely szerint tulajdonosa, Franz Ehl, szálodai titkár. Amikor ezt az állítólagos Franz Ehl-t átkutatták, zsebeiben gyanús iratokat találtak. Így többek között az egyik papírszerleten a következő szavakat lehetett olvasni:

„Rintelen”, itt olvashatatlan lett az írás, majd pedig így folytatódott: „kancellár...” egy másik papírszerleten a következő feljegyzés állott: „Rintelen... tárgyalások...”

— Az ismeretlen természetesen alaposan átkutatták és cipője talpában részletes tervet és utasítást találtak arról, hogy miképpen hajtsák végre a horogkeresztesek Ausztriában a puccsot.

Megtaláltak két chiffrirozott szó kulcsát is. Az egyik szó: a „Sommerfest” (nyári ünnepély) fegyvertelen felvonulást jelentett, a másik: „Preisschiessen mit italienischer Macht” (lövészeti verseny olasz hatalommal) annyit jelentett, mint fegyveres felkelés. Mint megállapítást nyert, a terv áthozataláért Franz Ehl egyelőre 530 schillinget kapott.

A terv, amely egyben részletes utasítás a puccs keresztülvitelére vonatkozólag, a következő pontokat tartalmazza:

1. Könnyen megtörténhetik, hogy a Dollfuss-kormány adott esetben visszalép. Ez két

lelkész. Holzweber 12 percig élt a bitófán. Az ítélet végrehajtása előtt érkezett meg az értesítés, hogy a védők által benvújtott kegyelmi kérvényt a bíróság elutasította.

Itt írjuk meg, hogy Panetta ma táviratot küldött Ricciónba. Dollfuss özvegyéhez, akivel közölte, hogy halálra ítélték és ezért kéri, hogy járjon közbe, hogy ne akasszák fel.

következményt von maga után. Vagy kinevezik az új kormányt, vagy pedig megkezdődik a harc az utódlásért.

A Sommerfest-nek mindkét esetben be kell következnie.

2. A kormány lemondása esetén — bármi is következzen utána — néhány olyan óra áll rendelkezésünkre, amikor a régi kormány már, az új pedig még nem rendelkezik és ezért a karhatalom tevékenysége megbénul. 3. Ezt az időpontot kell nekünk kihasználni.

Az S. A.-nak fegyvertelen propaganda-marsot kell indítania, amelynek látszólagos célja új választások kiírásának követelése, tényleges célja pedig az összes nyilvános épületek, valamint a szövetségi államok fővárosainak elfoglalása.

Amikor a lemondás híre nyilvánosságra került, az osztrák S. A.-alakulatok vezéreinek automatikusan azonnal el kell rendelniük a propagandamars megindítását. (A bécsi rádió elfoglalása és a Dollfuss-kormány lemondásáról szóló hír rádió útján való terjesztése tehát azt a célt szolgálta, hogy ez a mars meginduljon és így a puccs megkezdődjön.) 4. Ha Dollfuss után új kancellár kerül a kormány élére és megtudja, hogy az S. A. sok helyen átvette a hatalmat, kétféle magatartást tanúsíthat: a) vagy látja gyengeségét és elismeri az új rendszert, vagy b) ellentállásba megy át.

A második esetben a Sommerfest-nek Preisschiessen mit italienischer Macht-ba (tehát fegyveres átkelésbe) kell átmennie.

Ha a felkelés vidéken győz, Bécs egymaga nem állhat meg az új rendszerrel szemben. 5. A tiúntetést úgy kell lefolytatni, hogy annak olyan színezete legyen, mintha spontán módon, a népből indult volna ki. A terv részleteiről csak a tartományi vezetőknek szabad tudniok. A többi S. A.-vezetőknek a teendőket csak a tett napján kell megtudniok. 6. Ha a mozgalom megindítására megadták a szükséges jelt, a következőket kell tenni: a) Minden S. A.-alakulat önállóan megkezdje a fegyvertelen propaganda-marsot.

b) A mars során el kell foglalni a nyilvános épületeket és ezekre ki kell tüzni a horogkeresztes zászlót.

c) Minden kerületben hathatós propagandát kell lefolytatni. d) Amnesztia hirdetés a politikai bűnösök számára és az emigráns nem-

zeti-szocialistákat vissza kell hívni. e) A politikai foglyokat szabadlábra kell helyezni

a Németországba menekült osztrák légió-nak pedig Bécsbe kell visszatérnie. f) A régi kormány vezetőit le kell tartóztatni, ellenállás esetén ártalmatlanná kell tenni őket.

(Ezért kellett Dollfussnak meghalnia.) g) Ha a kormánycsapatok ellenállásba mennek át, lehetetlenné kell tenni a hírszolgálatot és a közlekedést. h) A csendőrséget és a katonaságot, nehogy szimpátiájukat elveszítsük, lehetőleg kimélni kell. Ha az ellenállás tovább tartana, az S. A.-t erősen fel kell fegyverezni. Abban az esetben, ha az S. A. győz, a katonaságot a mi oldalunkra kell hódítani és a katonákat horogkeresztes karszalagokkal kell ellátni. 8. Az összeütközések során energikusan kell eljárni, hogy a karhatalom lássa: mindenre elszánt emberekkel áll szemben. Ha valakit közben statáriális uton halálra ítélnék, mindent el kell követni megszüntetése érdekében.

A d a m dr. a dokumentum felolvasása után azt hangsúlyozta, hogy a fenti adatokból mindennél világosabban kitűnik, hogy

a puccs szála az osztrák forradalomból mozgott.

Kitűnik a dokumentumból, amelyet egy német utlevéllel utazó embernél találtak, hogy a puccs nem csupán Ausztria belső ügye volt, hogy azt kis csoport, nem pedig a nép nagy tömegei készítették elő és hogy a karhatalmat valósággal provokálták a fegyveres harcra.

— Ha a puccs sikerült volna, — fejezte be beszédét Adam dr., — akkor ma itt nem németi-szocialista Ausztria lenne, hanem rettenetes káosz.

Dr. Adam feltűnést keltő beszédének minden bizonnyal élénk visszhangja lesz a világ-sajtóban.

Bécsből jelentik: A minisztertanács szerdán vagy csütörtökön foglalkozik a Papen német alkancellárnak adandó agreement ügyével. Jól informált politikai körökben úgy tudják, hogy a Schuschnigg-kormány kedvezően intézi majd el a német kormány átiratát és hozzájárul Papennek bécsi rendkívüli követévé való kinevezéséhez. Ennek különben már tájékoztatást adott akkor, amikor Tauschitz volt közbiztonsági államtitkár berlini osztrák követévé nevezte ki. Az osztrák kormány — mondják informált helyen — nem utasítja vissza az alkalmat, hogy kibéküljön Németországgal és a cél érdekében olyan előzetes feltételeket fog támasztani, amelyek teljesítése nem fog német részről akadályokba ütközni.

A polgármester fegyverraktára

Ausztriában teljes a nyugalom. A bécsi belügyminisztérium körében működő közbiztonsági igazgatósághoz csak a tiroli Kitzbühelből érkezett jelentés, amely szerint Reich Ernő egykor kitzbüheli polgármester tulajdonában levő három hotelben és a hozzájuk tartozó kávéházban végzett házkutatás során nagymennyiségű fegyver és lőszert találtak. Így 73 ujjab mintájú, néme eredetű kézigránátot, két robbanódobozt, egy bombát, 73 gyutacsot, 3 osztrák és egy legújabb típusú német revolvert, 628 töltényt, egy fegyvert, 128 puskagolyót, 3 gummibotot, egy csomag fegyverszíjat és nagymennyiségű új német nacionalszocialista propagandaanyagot. A csendőrség megállapítása szerint a megtalált robbantószer elegendő lett volna arra, hogy fél Kitzbühel a levegőbe repüljön. Reich Ernő és két fivére, kik szintén vad és szenvedélyes nemzeti szocialisták, elmenekültek, csak a negyedik Reich-fivér került a rendőrhatalóságok kezébe.

CORSO-mozgó mai műsora

7¹/₂, 9¹/₂ órakor!

Finom kis család!

ANNY ONDRA és SZIEGFRID ARNO

remek zenés vígjáték a.

Jön! A FEHER SAS!

Buck Jones nagyszabású indián-filmje

Creme: Lei 16.- - 72.-, Olaj: Lei 55.- és 85.-, Beiersdorf & Co. S. A. R., Braszov.

Kun Magda és Gyergyai István Erdélybe érkeztek...

**A külföldön nagy sikereket aratott tehetséges magyar színészpár beszél
Londonról, az angol színházi viszonyokról és több más érdekes dologról**

Tárgul-Mures. (Az Aradi Közlöny munkatársától.)

Egy londoni Waggon-Lits Irodában a napokban súlyos dilemma előtt állott a szenvtelen arcú angol menetjegyirodai tisztviselő.

— Kérünk két repülőgéppel kombinált hálókocsit — mondotta kifogástalan angol nyelven Kun Magda, aki férjével lépett be az irodába, —

— What is Marosvásárhely? — mondta a szerencsétlen hivatalnok, majd nehezen kiböngészte a hatalmas internacionális térképről a kis várost, ahol Kun Magda született és boldogan, hogy egy szíveséget tehet London sztárjainak, kiállította a két jegyet, miközben természetesen nem feledkezett meg arról sem, hogy két autogramot ne kérjen.

Az angol sajtóviszonyokra jellemző, hogy a két óra múlva megjelenő „Daily Express” nevéhez méltóan, express-gyorsasággal azt a szenzációs hírt közölte címlapján, hogy Kun Magda és Gyergyai István az angol „Zsákbamacska” sztárjai százharminc farsztó ensuite előadás után pihenni egyenesen Erdélybe repülnek, ahol egy hetet töltenek, majd visszatérnek ismét Londonba, ahol a nyomasztó kánikula ellenére is tovább folytatódna az előadások.

Azóta Kun Magda és Gyergyai István már megérkeztek Tárgul-Mures-re, ahol olyan nagyon várták őket, már ki is pihenték magukat és most itt ülünk egy „lokál”-ban és beszélgetünk.

Először természetesen a magyar színészpár érdekes sikereiről esik szó:

— A dolog tulajdonképpen úgy történt — fog hozzá az elbeszéléséhez Gyergyai, — hogy mi a bécsi Komödieben vendég szerepeltünk meglehetősen sikerrel a németre átdolgozott „Zsákbamacska”-ban, amikor egy angol manager egy este bevetődött a bécsi előadásra és megtetszettünk neki. Leszerződtette Magdát a londoni „Zsákbamacska” főszerepének eljátszására és pedig tekintettel arra,

hogy egy szót sem tudtam angolul, mint a darab rendezője kaptam szerződést.

Amikor Londonban a darab próbái megkezdődtek, kiderült, hogy nincs az angol színészek között megfelelő partnere Magdának. A manager akkor arra kért, hogy ugorjak én be ebbe a szerepkörbe.

Három hétig tanultam angolul és azután eljártam angolul a szerepet, hogy milyen sikerrel... arról a lapok tanuskodnak.

És a következő pillanatban elővesz öt hatalmas kritika-albumot, amelyek a két Londonban befutott magyar színész dicsérő kritikával és fényképeivel vannak tele.

Románia sok milliárd értékű aranykincseinek

**Oroszországból való visszaszerzése érdekében mozgalom
indult Bucarestiben**

Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok akciót kezdeményeztek abból az alkalomból, hogy normális diplomáciai kapcsolatok létesültek Oroszországgal. Az akció célja:

visszaszerezni azokat a kincseket, amelyeket a háború alatt Moszkvába szállítottak.

Az Oroszországban elhelyezett kincsek között az első szállítmányban 1738 kazetta szerepel, amelyekben a Banca Nationala aranyfedezete volt 314 millió 580 ezer aranylej értékben.

— Éppen mert a magyar írókat és a magyar színarabokat nem ismerik, jelentett forradalmi újítást Londonban a „Zsákbamacska” sikere és ezen felbuzdulva a „Crescendo” című hatalmas színházi vállalat engem bizott meg azzal, hogy a jövő szezonra is u. n. „kontinentális” darabokat válasszak ki. Már elhatározott dolog, hogy a „Zsákbamacska” előadásai után Eisemann—Szilágyi új, készülő darabját az „En és kisöcsém” c. operettet mutatjuk be, utána a „Völegényem a gazember” c. darabot és „Békffy István „Kozmetika” c. darabját szeretném még színrehozni. Ezenkívül azonban lámpással keresünk egy megfelelő magyar darabot Magda részére, amelyet angolra fordítanánk le. Ismeretlen szerzők előnyben!

— Ezek lennének tehát terveink a következő hónapokra. Szó van arról, hogy Magda, az új Eisemann darab budapesti bemutatóján is játszaná az első harminc előadást.

— Közben azonban egy évi szerződést kötöttünk a legnagyobb londoni filmgyárral a „British International Pictures” c. vállalattal, amely kettőnk főszereplésével filmeket akar kihozni.

— A filmszakmában különben igen jó hírnévnek örvendenek a magyarok. A „London” filmgyár főrendezőjét Korda Sándort tartják a legnagyobb angol rendezőnek. Bíró Lajos a legkeresettebb filmscenáriumíró és egy héttel ezelőtt érkezett meg Londonba az erdélyi Nóti Károly is, aki szintén filmscenáriumok megírására szerződött le.

És végezetül egy humoros epizód. Az első abból az időből származik, amikor Gyergyai még nem tudott angolul.

— A gyomrom fáj — mondja a jóhumoru fiatal színész — és bementem egy angol bodegába és szódabikarbonát kértem. Rosszul mondtam a szót és rosszul hangsúlyoztam is és szilvakompotot hoztak. Szégyeltem és nem is mertem vissza küldeni, inkább hősiesen megettem. Poén. A gyomrom meggyógyult.

Benczel Béla.

Nagy kedvezmények az augusztus 10-én induló Budapest-bécsi különvonat utasai számára

A kedvezmények egész sorát élvezik mindazok, akik a timisoarai Központi Bank menetjegyirodája által rendezett budapest-bécsi társasutazáson vesznek részt. Érthető tehát az érdeklődés, amely a valóban olcsó társasutazás iránt a közönség széles rétegeiben megnyilvánul.

Az utazás időpontjában tartják meg Szegeden az ünnepi játékokat. Az érdeklődők tehát olcsó különvonattal Budapestről Szegedre utazhatnak, ahol megtekinthetik „Az ember tragédiáját” monumentális szabadtéri előadását.

amelyet Bánffy Miklós gróf, az Erdélyi Helikon vezére rendez.

Azoknak, akik közös utlevéllel utaznak, a következő iratokat kell benyújtaniuk: Allampolgársági bizonyítvány (közjegyzői másolat), vörös igazolvány vagy carnet, katonaköteleseknek 18—50 évig a Cercul de recrutare igazolványa, három darab fénykép, férjezett nőknél a házassági levél közjegyzői másolata és a férj beleegyező nyilatkozata, kiskorúaknál szülői beleegyezés.

A részvételi díjakat az alábbiakban közöljük:

Bécsbe Budapestre

Oda és vissza közös utlevéllel és vízummal 2190 Lei 1100 Lei

Oda és vissza saját utlevéllel 1870 „ 775 „

Csak oda saját utlevéllel és vízummal 1250 „ 580 „

Csak vissza saját utlevéllel és vízum nélkül 1100 „ 470 „

Csak oda magyar utlevéllel — 470 „

Oda és vissza magyar utlevéllel — 700 „

4 éven aluli gyermekek közös utlevéllel és vízummal 525 „ 380 „

4 éven aluli gyermekek saját utlevéllel és vízummal 260 „ 120 „

A különvonat augusztus 10-én indul

és annak létszáma már is biztosított. Felhívjuk a résztvevők figyelmét, hogy akik nem akarnak tíz napot tölteni a magyar fővárosban, azok — akár közös, akár egyéni utlevéllel utaznak — 250 lej felülfizetése mellett augusztus 15-én visszatérhetnek Budapestre a délután 5 órakor induló menetrendszerinti gyorsvonattal.

A társasutazásban való részvételre augusztus 6-án délután 6 óráig lehet jelentkezni.

Ragadja meg tehát mindenki a kedvező alkalmat és helyének biztosítása végett minél előbb jelentkezzen a társasutazásra. Jelentkezéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál az Aradi Közlöny, valamint az Erdélyi Hírlap kiadóhivatala.

Ezenkívül két hatalmas kazetta Mária királyné ékszereivel, körülbelül hét millió aranylej értékben. A második szállítmányban 574 ezer aranylej értékű aranyat, a Banca Nationala 500 ezer lej értékű értékpapírral, más bankok letétjei és értékei 1 milliárd 593 millió 762 ezer lej értékben, azonkívül 1621 láda készpénz, ékszer, szőnyeg, értékes festmény és műkincsek hét és fél milliárd lej értékben.

Összesen tehát 3549 kazetta és láda került Moszkvába, 9 milliárd 416 millió aranylej értékben.

A moszkvai kincsekre vonatkozólag a Dimineata megszólaltatja Baicoianut, a Banca Nationala volt vezetőjét, aki kijelentette, hogy azoknak mai értékük 303 milliárd 754 millió lej, amiből egyedül a Banca Nationala aranykészlete 10 milliárd 166 milliót ér. Megcáfolta Baicoianu Hill angol kapitány nemrégiben megjelent emlékiratának a moszkvai kincsekre vonatkozó részét, amelyek szerint a kincsek egy részét visszahozták a kapitány segítségével az országba. A visszahozatalra — jelentette ki a Nemzeti Bank volt vezetője — nem került sor. Egyetlen esetben, a genfi világgazdasági konferencia alkalmával, 1922-ben történt erre vonatkozólag intervenció, azonban eredmény nélkül.

Amennyiben a diplomáciai kapcsolatok újrafelvételével az akció eredménnyel zárulna, az országra beláthatatlan arányú hasznót jelentene a moszkvai kincsek visszahozatala, amely azzal járna, hogy olyan milliárdos értékek kerüljenek újra az állam birtokába, amelyek alkalmasak a pénzügyi és gazdasági helyzet teljes szanálására. Elképzelhető, mit jelent egy huszmilliárdos költségvetéssel rendelkező államra, ha körülbelül háromszáz milliárd értékű aranyat, ékszert és értékpapírokat helyezhet el a biztos trezorokba.

Megvásárolja Boros Béni gurahonti-i uradalmát az aradkerületi Mezőgazdasági Kamara

Az aradkerületi Mezőgazdasági Kamara igazgatótanácsa ma délután Marcus Mihály dr. elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen megjelentek a hunedoarai és a bihori mezőgazdasági szekciók interimár-bizottsági tagjai is. Popescu Miklós, a kerületi kamara főtitkára részletesen tájékoztatta a megjelenteket a kamara eddigi működéséről, a melynek egyik jelentős állomását a gazdáknak ekékkel való ellátása érdekében indított akció képezi. A kamara vezetősége máris érintkezésbe lépett a Resita-művekkel, ahonnan az eredeti árból előreláthatólag 30 százalékos kedvezményt kapnak majd.

Az igazgatótanács jóváhagyta a kamara költségvetését és Konoply Kálmán javaslatára azt az elvi határozatot hozta, hogy mozgalmat kezdeményez azzal a céllal, hogy a kamara támogatásával a gazdák biztosító szövetkezetet létesítsenek. Ez a szövetkezet a gazdákat állat-vészek idején támogatná. Marcus Mihály dr. elnök kijelentette, hogy a tervvel egyetért és ez év szeptemberében, amikor Popescu Miklóssal, a kamara főtitkárával tanulmányút céljából Bécsbe utazik, a hasonló szövetkezetek kérdését külön is tanulmányozni fogják. Az igazgatótanács jóváhagyta az aradmegyei mezőgazdasági szekciónak azt a határozatát, amelynek értelmében 975 ezer lejért megvásárolja Boros Béni gurahonti-i uradalmát, ahol mintagazdaságot rendeznek be. A határozatról szóló jegyzőkönyvet a miniszteriumba küldik és miután azt a miniszter is jóváhagyta, a vételt perfectuálják.

Elismeréssel vette tudomásul az igazgatótanács a buzaversenyéről szóló bejelentést is.

Legyen óvatos!

**A minőségnek meg van az ára!
Árendedményeket csakis silány
gyártmányokra nyújtanak.**

**Tegye élvezetessé a rádióvételt
új TUNGSRAM-csővek beszerelésével,
amelyeket most szabott,
olcsó árakon vásárolhat!**

TUNGSRAM

Kalandos háttérű kémkedési pert tárgyal a cluji hadbíróóság

**Jakabfy Vilma timisoarai táncitanárnő és a tüzér-
főhadnagy végzetes szerelme**

Clujról jelentik: A hadbíróóság tegnap kezdte meg Stavrescu Eugen tüzérfőhadnagy és Jakabfy Vilma táncitanárnő kémkedési ügyének tárgyalását. A főhadnagyt kémkedéssel és árulással vádolják, szeretőjét pedig a kémkedésre való felbujtásra.

Az elnöki tisztet Saigeu Virgil huszárezredes tölti be. A vádat Negulescu őrnagy, katonai ügyész képviseli. A védelmet Victor Popescu bucaresti, Mircea Georgescu és Ilariu Popescu cluji ügyvédek látják el.

Először Stavrescu főhadnagyt hallgatták ki, aki ismerteteti előéletét a katonaiskola elvégzésétől kezdve, 1928-ban kapja meg a hadnagyi rangot és az oradeai 33. tüzérezredhez osztják be. 1928-ban elvégzi a gáz-tisztiképző kurzust. Az iskola elvégzésétől egészen a táncitanárnő megismeréséig egyetlen nővel sem volt dolga. Élettapasztalatok híján került 1929-ben Timisoarára, hogy a főhadnagyi tanfolyamot elvégezze. Az iskola vezetősége kötelezte a tisztet tánctanulásra. Így ismerkedett meg a táncitanárnővel és

csakhamar egzaltált szerelem fejlődött ki közöttük.

A táncitanárnő nyaralni Buziásra ment és a főhadnagy is itt töltötte szabadságát. Az asszony férje is tudomást szerzett a közöttük levő viszonyról. Közben Buziásra jöttek az asszony szülei is. Az asszony édesapja főügyész volt, jelenleg táblabíró Budapesten. Elhatározták, hogy válópert adnak be. 1931 őszén ki is mondták a válást.

Egy nagyon intim pillanatban kémkedésre akarta rávenni a főhadnagyt, aki 8-10 napi habozás után megmondta a nőnek, hogy hajlandó valótlan adatokat adni és éppen ezért olyan adatokat adott, amelyek a román hadsereget erősebbnek tüntették fel, mert ugymond: „Büszkölkedni akartam ellenségeink előtt azzal, hogy erősek vagyunk”. Ezekért az adatokért 200 dollárt adtak Budapesten, amellyel Oradeára költöztek s ottan házat vásároltak és ezt a pénzt foglalóra adták. A többi pénzt az asszony budapesti rokonai adták. Budapestről azonban újabb adatokat kér-

tek. Majd két fenyegető levelet is kapott, hogy abban az esetben, ha nem hajlandó újabb adatokat szolgáltatni, feljelentik. Kétségbeesésében

**újabb hamis adatokat adott a gáz-fegyverke-
zési viszonyokról.**

A lelkiismeret azonban mindkettőjüket furdalta. Eladták a házat, hogy a Budapestről kapott pénzt visszaszolgáltassák, mert azt remélték, hogy így nem kérnek újabb adatokat. A nő is elhatározta, hogy véglegesen Budapestre költözik, miután belátta, hogy közöttük a házasság lehetetlen. Junius elején még visszajött Budapestről, hogy Oradea-n tanuló leányát magával vigye, de ekkor letartóztatták. Junius 18-án letartóztatták a főhadnagyt is.

Ezután a Jakabfy Vilma vallomására kerül a sor, aki a főhadnagy állításait mindenben megerősíti. Vallomását többszöri sirása szakítja meg, elmondja, hogy Budapesten a penzióban egy Viski nevű idegen férfi folytonosan figyelte. Csakhamar rájött, hogy egy román tiszttel levelezik. Mikor pénzzavarba került és a vizsgálóihoz pénzre volt szüksége, ez a Viski nevű ur felajánlotta, hogy pénzt kerít neki. Összehozta egy Rezes nevű századossal, akiről később megtudta, hogy a magyar honvédelmi minisztériumban teljesít szolgálatot. Ettől a tiszttől kapta a pénzt, előbb kölcsön címen, majd Rezes megmondta neki, hogy ha a román tiszttől adatokat szerez a hadseregre vonatkozólag, a pénzt nem kell visszafizetnie. Ő előbb tiltakozott, de a tiszt fenyegetésekkel reávette, hogy ajánlatát elfogadja. A legérdekesebb a vallomásában, hogy a szeretőjét mindenáron a legártatlanabb színben igyekszik feltüntetni, de saját magát is a körülmények áldozatának tekinti.

Stanculescu asszony az első tanu, aki egyben Jakabfy Vilmaival Budapesten járt. Látta, hogy találkozott Rezes századossal, de nem tudja hogy mit beszéltek. Jelentéktelen összeget kapott ekkor kölcsön a vádlott nő a századostól.

Több kedvező tanuvallomás után Stavrescu századost, a vádlott testvérét, mint informátort

hallgatják ki, aki elmondja, hogy édesapja bucsületben megöszült, állami tisztviselő, aki gyerekeinek jó nevelést adott. A család mindig ellenezte öccsének viszonyát, már csak azért is, mert nem román nemzetiségű nőről volt szó és minden lehetőt elkövettek, hogy áthelyeztessék Bucurestib. Hangja reszket és könnyű szökik a szemébe, amikor mondja, hogy öccsének lelke becsületes, szereti a katonai pályát, hazaszerető volt és önhibáján kívül került bele ebbe a kellemetlen ügybe.

Este érkezett jelentés szerint a nagyszabású kémkedési bűnper főtárgyalását augusztus tizenharmadikára napolták el, mert a védelem tanácsa nem jelentek meg.

Tízmillió kárt okozott az államnak a halászlát vezér- igazgatóság tévedése

Halak százazrei hulltak el egy Braila melletti csatorna fertőzött vizében.

Brailából jelentik: Érdekes ügy foglalkoztat a hatóságokat. A halászlát vezérigazgatóság re-deletére elzárták a Braila mellett levő Filipoiu csatornát, nehogy annak vize lefolyjon.

**A csatorna vize megposhadt és halak száz-
azrei hulltak el a fertőzött víz következtében.
A földművelésügyi minisztérium kárát tíz mil-
lió leire becsülik.**

A halászlát vezérigazgatóság későn jött rá a tervére és újból megnyitotta a csatornát, azonban a halállomány tekintélyes része már elpusztult. Filipoiu csatorna és a vele összeköttetésben levő Serbanu tó vizén megszámlálhatatlan mennyiségben usznak az elhullt halak tetemei. A halászok körében nagy elkeseredés uralkodik, miután a halászlát vezérigazgatóság tévedése megfosztotta őket kenyérkereseti lehetőségüktől.

**CENTRAL: 7½ és 9¼ órákor!
Repriz-premier!**

Az énekek éneke!

H. SUDERMANN világhírű regényének filmváltozata
**Marlene Dietrich, Brian Aherne,
Lionel Atwill.**

Reprizhelyárak: 8, 10, 15 és 20 lei.

**SELECT: 7½ és 9¼ órákor!
Repriz-premier!**

Divat a szerelem!

Zenés vígjáték. Főszerepekben:

**Ronato Müller, Georg Alexander,
Otto Wallburg.**

Reprizhelyárak: 7, 10 és emeleten 15 lei.

PILISINÉ kozmetika eltünteti
minden szépséghibát

ARAD, Bul. Reg. Maria
No. 15., szemben a Mi-
norita templommal.

HIREK

Hazaérkeztek a mamaiai dzsembori aradi résztvevői

Királyi kitüntetés ifj. dr. Ispravnic Severnek

Az ország minden részéből Mamaiban táborozott cserkészfiúk lassan már elindultak hazafelé. Az aradi cserkészek két csoportban utaztak le a táborozásra és az egyik csoport, amelyik előbb jutott el a dzsembori színhelyre, már haza is érkezett. Az aradi fiúk napbarnítottan, nagyszerűen megerősödve jöttek vissza a Fekete-tenger partjáról és áradozva mesélnek nagyszerű élményeikről. A táborozás rengeteg apró kis esetet elevenít fel idehaza egymásközött és nem győzik hozzátartozóiknak mesélni a cserkészváros külön életét. Beszélnek arról, amikor Miklós herceg, majd néhány napra rá Károly király meglátogatta a cserkészvárost. A király az aradi sátor előtt sokáig időzött, majd a cserkészváros nagy terén elvonultak az összes cserkészek. Károly király buzdító szavakat intézett a fiatalokhoz.

A cserkész táborba négy aradi fiú: Azari András, Purjesz Antal, Balasa Szilárd és Losonczy Lajos gyalog mentek le, mint azt annakidején megírtuk. Visszafelé az utat már vonaton tették meg. Az aradi tábor vezetői Stralikowsky tanár és Hanecker Ernő voltak, akik nagyszerű példaképet mutattak a táborozó aradi fiúknak.

A nagyszerűen sikerült dzsembori alkalmával királyi kitüntetésben részesültek az egyes kohorszok vezetői. Így a Meritul Culturalt kapta az aradi cserkészek parancsnoka, ifj. dr. Ispravnic Sever is.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Enyhe délnyugati szél, további meleg idő várható.

— **A moszkvai német követ a királynál.** Bucurestiből jelentik: Von Schullenburg bucaresti-i német követ, akit kormányja Moszkvába helyezett át, bucsukihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt. Öfelsége ebédre hívta meg a távozó diplomatát.

— **Próbadijlesztés a CFR-nél.** Bucurestiből jelentik: Az Államvasutak vezérigazgatósága most tanulmányozza az általános ötven százalékos próbadijlesztés kérdését, amelyet az autóbuszok konkurrenciájának letörésére kívánnak életbe léptetni. A kedvezmény október elsejéig maradna érvényben.

— **Dollfussné Riccione-ba érkezett.** Rómából jelentik: Dollfussné ma délután Riccioneba érkezett. Az állomáson az özvegyet Mussolini felesége és két gyermeke várta. Dollfussné sirva csókolta özsze gyermekeit. Ma este már Mussolini is Riccione-ba érkezett.

— **A kisebbségi tanerők vizsgálja: augusztus 12.** Bucurestiből jelentik: A kisebbségi tanerők nyelvvizsgálja az egész országban augusztus tizenkettedikén történik meg. A vizsgák a megyeszékhelyeken kerülnek lebonyolításra, román nyelv, történelem és földrajz tantárgyakból, írásban és szóban.

— **Tizenhat lázadó a bécsi statáriális bíróság előtt.** Bécsből jelentik: Ma délután négy órakor újabb 12 forradalmár került a statáriális bíróság elé. A szerdai puccs további résztvevői már holnap bíróság elé kerülnek.

— **A pénzügyigazgatósági kisebbségi tisztviselőket valószínűleg nyelvvizsgára utalják.** Mint ismeretes, az összes állami szolgálatban lévő tisztviselőket és alkalmazottakat nyelvvizsgára rendelik a felsőbb fórumok. Aradon szerzett értesülésünk szerint, a vasuti és postai kisebbségi tisztviselők után legközelebb az állampénzügyi szolgálatban lévő kisebbségi alkalmazottakat is nyelvvizsgára hívják be. Az aradi két pénzügyigazgatóságon és az összes adóhivataloknál 330 között összesen mintegy 50 kisebbségi hivatalnok működik, akiknek legnagyobb része már sikeresen kiállta a szakvizsgát és számos alkalommal bizonyosságot adta román nyelvtudásának. Ezeket a régi, bevált hivatalnokokat felesleges nyelvvizsgára vinni, mert a szaktudással, szorgalmukkal és megbízhatóságukkal méltán rászolgáltak arra, hogy nyugodtan hagyják őket dolgozni.

— **Gyászistentisztelet Dollfuss lelkiüdvéért.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt 11 órakor a bucaresti-i katolikus székesegyházban gyászistentisztelet volt Dollfuss kancellár lelki üdvéért. A gyászistentiszteletet Cisar érsek celebrálta, az uralkodó képviselőjének, a politikai élet és a diplomáciai kar számottevő reprezentánsainak jelenlétében.

— **Tárgyalások a Bulgáriával szemben fennálló vitás kérdésekről.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a Bulgáriával szemben fennálló vitás kérdések megtárgyalására miniszterközi értekezlet volt Tatarescu kormányelnök elnöklétével és a közoktatásiügyi miniszter, a pénzügyi és földmivelésügyi alminiszterek részvételével. Ugyancsak résztvett a tanácskozáson Vasile Stoica szófiai bulgár követ is.

— **Mussolini Dollfuss özvegyének rendelkezésére bocsátotta a riccionei villáját.** Rómából jelentik: Mussolini annakidején egy villát bérelt, Riccioneban, amelyet a Dollfuss-család rendelkezésére bocsátott arra az időre, amíg a Dollfuss-család Olaszországban nyaral. Mussolini most arról értesítette a kancellár özvegyét, hogy a villát életfogytiglanig rendelkezésére bocsátja a Dollfuss-családnak. Az özvegyet ezenkívül értesítette, hogy mindkét fia számára ösztöndíjat állapított meg a páduai egyetemen, amelyet — ha felnőnek — a Duce költségére elvégezhetnek.

— **Mdivani herceg Budapesten.** A nemzetközi halókocsitársaság egy külön Pullmann-vaggonjában Budapestre érkezett Alexis Mdivani georgiai herceg és felesége, Barbara Hutton, a világhíres Woolworth-milliárdok örökösnője. Mdivani herceg a modern kor egyik legérdekesebb és legromantikusabb figurája. A fiai és leányai szépségéről oly híres, vadregényes Georgia szülötte, de mikor a szovjetszatyok megszüntették az ország nemrégiben kivívott függetlenségét, a herceg fivérével menekülésre kényszerült. A két herceg egymásután bukkant fel Európa nagyvárosaiban, előbb Berlinben, majd Párisban, ahol előkelő származásuk, rendkívül előnyös megjelenésük révén a legjobb társaságokba kerültek. Ezután Amerikába költöztek át, ahol mindketten megnősültek. Egyikük May Murray-t vette feleségül. Alexis herceg pedig Pola Negri-t vezette oltár elé. A két filmszínész nő vagyona révén a két herceg Amerika legjobb társaságába kerülhetett be, de egyiküknek a házassága sem volt tartós. Mindketten elváltak és néhány hónappal ezelőtt Alexis Mdivani herceg feleségül vette Barbara Hutton-t, a Woolworth-vagyon mesés gazdagsága örökösnőjét.

— **Behívták a német rohamosztágozókat.** Berlinből jelentik: Lutze, a rohamosztágozó új parancsnoka, augusztus elsejére behívta szabadságáról az összes rohamosztágozó legénységet. A parancsnok hosszú nyílt levelet intézett a S. A. katonákhoz, amelyben fokozottabb fegyelemre hívta fel őket. Leveleiben súlyosan elítéli mindazt, ami a Röhm-Schleicher féle állansinnyel kapcsolatban történt.

— **Ötvenszázalékos vasuti kedvezmény Oradeára.** A vasuti ügyvédkongresszusra való tekintettel a CFR igazgatósága szeptember 1-től 15-ig ötven százalékos vasuti kedvezményt adott mindazoknak, akik ezen idő alatt Oradeára utaznak. A kedvezményes utazásra jogosító szelvényeket az egyes városokban az ügyvédi kamarák adják ki.

Adóbonokat

legmagasabb árban
vásárol

GOLDSCHMIDT BANK RT.

— **A Nicu Filipescu ucca lakói panasszal fordultak a város vezetőségéhez és azt kérték, hogy tiltsák meg a vidékről érkező kocsiakat, hogy a viztorony környékén állomásozzanak.** A beadványban az ucca lakói kifejtik, hogy hetipiaci napokon egész kocsiábró található a viztorony környékén, aminek következtében ebben az uccában — főképpen nyáron — oly nagy a büsz, hogy a lakók nem nyithatják ki a házak ablakait és nem szellőztethetik lakásaikat. Tekintettel arra, hogy az 1 Decemvrie uccában, valamint a Cetatei téren is hasonló a helyzet, a város vezetősége bizottságot nevezett ki azzal a feltétellel, hogy a helyzetet tanulmányozza és javaslatot tegyen arra vonatkozólag, hogy ezeknek a szekereknek hol jelöljenek ki megfelelő helyet. A bizottságban Constantinescu alpolgármester, valamint dr. Vicas Gyula és Zab István tanácsstagok vesznek részt.

A férjgyilkos Grozavescuné

ismét a vádlottak padjára került

Bécsből jelentik: Érdekes ügyet tárgyalt a napokban a bécsi törvényszék. A vádlottak padján Grozavescu Nelli ült, aki — mint ismeretes — évekkel ezelőtt agyonlőtte férjét, Grozavescu Traiant, a híres operaénekest. Grozavescuné ellen az volt a vád, hogy súlyosan bántalmazta első házasságából származó 16 éves René nevű leányát. A dolognak az az előzménye, hogy a fiatal leány nemrég megszökött és akkor anyja be is jelentette a rendőrségnek az eltűnését. A rendőrség napok múlva találta meg Grozavescuné egyik ismerősének családjánál a leányt, aki arra a kérdésre, hogy miért szökött meg, elmondotta, hogy valóságos mártírumot kellett szenvednie édesanyja házában. Ezzel az eseménnyel kapcsolatban indult meg az eljárás Grozavescuné ellen, akit a bíróság 3 napi fogházra ítél és elrendelte, hogy a leányt apjának, Saltin román őrnagynak adják ki. Az őrnagy azóta már haza is vitte a leányt.

Halálos fürdés a Marosban

A Marosban való fürdésnek ma újabb áldozata van. Soreanta Avram 26 éves ciala-telepi alkalmazott kilenc társával együtt a Maros ciala-telepi szakaszára ment fürdeni. Eleinte a víz szélén tartózkodott, mert uszni nem tudott, de később társai hívására egyre bátrabban ment a sekély vízben előre. A szeszélyes Maros azonban elkapta a szerencsétlen embert, aki percek alatt eltűnt a vízben. A társai segítségére siettek, látták, a mint megegyezően a víz színére került, de ekkor már nem volt eszméleténél és mire mentői a közelébe értek volna, ismét alámerült és végképpen eltűnt. A halálos fürdés ügyében a rendőrség vizsgálatot indított.

Ma délután a Katona-strand komposa egy ludokló gyermekre lett figyelmes, aki az ingystrandon fürdött és belekerült a mély vízbe. A derék kompos, aki az idő nem egy életet mentett meg, egy pillanatig sem habozott, beugrott a vízbe és sikerült is kimentenie a gyermeket.

— **Leszállították a Neptun-bérletek díját.** A mérnöki hivatal javaslatára Aradváros vezetősége elhatározta, hogy a nyári idény előrehaladtására való tekintettel egy a Neptun-fürdőre szóló bérletek, mint a kabinok bérleti díját ötven százalékkal leszállítja.

— **A mi életmódunk még mindig nincs nagyvárosihoz szokva.** A szervezet nem alkalmas arra, hogy a nagyvárosban minden oldalról feléje áramló szénport, kormot, kiáramló mérgező gázt felvegye és semlegesítse. A testben felgyülemlett mérgező anyagok különösen életemben korban érelmeszesedést okoznak, annak minden fájdalmas és életveszélyes következményeivel együtt. A test felfrissítésének egyedüli szere a az Urodonal, ez a zseniális vértisztítószer. Az Urodonal megkönnyíti az öregek életét.

— **Dr. Kurzer Károly fogorvos rendelőjét** a Bohus-palotába helyezte át: II. kapu, I. emelet.

— **Az aradi rendőrség közlekedésügyi osztálya a számtáblák cserézésére jelentkezésre hívja fel a kerékpárosokat.** Augusztus 1. — 400 sor-számig, augusztus 2-án 401—800-ig, augusztus 3-án 801—1200-ig, augusztus 4-én 1201—1600-ig, augusztus 5-én 1601—2000-ig, augusztus 6-án 2001—2400-ig, augusztus 7-én 2401—2800-ig, augusztus 8-án 2801—3200-ig, augusztus 9-én 3201—3600-ig, augusztus 10-én 3601—4000-ig, augusztus 11-én 4001—4400-ig, augusztus 12-én 4401—4800-ig, augusztus 13-án 4801—5200-ig, augusztus 14-én 5200—5600-ig és augusztus 15-én 6000-től—6400-ig.

— **Az Új Idők mai száma.** Orvosi cikk, Emőd Tamás és Nádor Mihály kottája, szakcikkek művészi és időszerű képek egész sora és népszerű rovatok teszik változatossá az Új Időket, amelyek kiadóhivatala Budapest, VI. Andrássy-ut 16. bárkinek küld díjtalan mutatóvényszámot. Előfizetési díj negyedévre 200 lej.

— **Mindazon mérgezési esetek** — amelyeknél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg husmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes Ferenc József keserűvíz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz.

— **Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**
RÉNYI: Bulevardul Regina Maria.
KAIN: Piața Avram Iancu.
NIEDERMAYER: Piața Sft. Sava.

LEGUJABB

Törvény készül az osztrák lázadók vagyonának elkobzására

— Éjszaka érkezett bécsi jelentések —

A minisztertanács elhatározta egy újabb törvény életbeléptetését a lázadásban résztvevő nemzeti-szociálisták ellen fogandó intézkedésekről.

Az új törvény értelmében koncentrációs táborba kerülnek és kényszermunkát tartoznak végezni mindazok, akik a lázadásban csak kisebb szerepet is játszottak, másrésről a vagyonukat elkobozzák.

A lázadásnál nagyobb szerepet játszott nemzeti-szociálisták rögtönítélő bíróság elé kerülnek.

A minisztertanács megbízta Winterstein főügyészt, hogy július 25-iki puccs előzményei és a lázadás ügyében összefoglaló vizsgálatot vezessen és a nyomozás eredményéről a minisztertanácsnak a legsürgősebben jelentést tegyen, hogy a nyilvánosságot minél előbb tájékoztathassák a lejárt eseményekről és azok hátteréről.

Gráci jelentés szerint Stájerország tartományfőnöke elrendelte, hogy a lázadásban résztvevő vagy abba belekeveredett tanítók és tanárok illetményeinek folyósítását már augusztus elsejével szüntessék be. A lázadásban résztvevő és abba belekeveredett tanítókat azonnali hatállyal felfüggesztették.

Általános felmentést keltett, hogy a „Neues Wiener Journal” keddi számában bejelenti a lap eddigi

vezérének, Nagelstock Walter dr. főszerkesztőnek azonnali távozását a főszerkesztői állásból. A nyilatkozat szerint a kiadóvállalat igazgatósága fontos okból úgy határozott, hogy a főszerkesztővel kötött szerződést azonnali hatállyal felbontja. Nagelstock Walter a nemrégiben elhunyt Lipowitz Jakabnak a lap volt tulajdonosának a legbizalmasabb munkatársa volt. Nagelstock főszerkesztő jobboldali szélsőradikális nézetei közismertek.

A Ballhaus teret, amelyen a kancellári palota áll, Dollfuss térnek nevezték el. Elhatározták egyúttal, hogy azt a terület, amelyben a gyilkosság végbement, jelenlegi állapotában hagyják meg. Minden ugyanugy marad, mint a gyilkosság percében.

A nap történetéhez tartozik még az is, hogy Strauss Richard, miután megtudta, hogy milyen általános felháborodás fogadta a salzburgi ünnepi játékokról az utolsó percben történt lemondását, tegnap késő este telefonon értesítette az osztrák vallás- és közoktatásügyi minisztériumot, hogy lemondását visszavonja és vezényelni fogja az augusztus 12-re kitűzött hangversenyt, amelyet a salzburgi ünnepi játékok során amugyis neki kellett volna dirigálnia. Strauss Richardnak ezzel a készségével természetesen az osztrák vallás- és közoktatásügyi minisztérium is elejté azokat a retorziós intézkedéseket, amelyeket a nacionalszocialista vizeken evező zeneszerzővel szemben érvényesíteni akar.

Hindenburg súlyos beteg

Hitler összehívta a minisztertanácsot — Párisban elterjedt Hindenburg halálhíre

Neudeckből jelentik, hogy Hindenburg köztársasági elnök állapota váratlanul komolyra fordult. Egy egyetemi tanár és három orvos tartózkodik állandóan a nagybeteg köztársasági elnök betegágya mellett.

Ma délután fél hat órakor a következő jelentést adták ki Hindenburg elnök állapotáról: „A birodalmi elnök állapotában rosszabbodás nem állott be, a beteg délben kevés táplálékot vett magához. Lába nincs, pulzusa rendes.”

Hindenburg betegsége miatt Hitler összes minisztertársait sürgősen Berlinbe rendelte

megbeszélés végett.

A Deutsche Zeitungot ma, a birodalmi elnök betegségevel kapcsolatos szükségtelen vélemények miatt elkobozták. A lapot nyolc napra betiltották és felelős szerkesztőjétől megvonták az újságíró-igazolványt.

Párisból jelentik: A francia fővárosban ma olyan hírek terjedtek el, hogy Hindenburg német köztársasági elnök meghalt. A híreket ezideig még nem lehetett ellenőrizni. Annyi tény, hogy a délutáni órákban Berlinben sürgősen összehívták a minisztertanácsot.

Goga tiltakozik, hogy személyét belekeverjék a Skoda-botrányba

Maniu Gyula pedig az elfogult, egyoldalú cenzura ellen jelentette be illikozását

Bucurestiből jelentik: Pop Valer, ma az állomásról jövet, tizenegy órakor nyitotta meg a Skoda-bizottság ülését. Az elnök felolvasta a külügyminisztérium átiratát, amely közli, hogy a cseh kormány utján értesítés érkezett arról, hogy Löwenstein beteg és így nem jöhet Bucurestibe. Löwenstein egyébként a prágai román követség utján közölte, hogy a következő részleteket mondhatja a Skoda-üggyel kapcsolatosan: Tileával és Mirtoval valóban találkozott Prágában, azonban nem tudván, miről van szó, nem vitt magával iratokat a találkozóra. Így csak általános jellegű megbeszéléseket folytattak.

A bejelentés után Iunian emelkedett szófásra. Ismertette a támadás lefolyását Madgearu kihallgatása után, akit Tilea és Mirto megcáfoltak. Iunian bejelentette, hogy bíróság elé viszi az ügyet. Vita után, amelyben a parlamentti bizottság legnevesebb tagjai vettek részt, jegyzőkönyvbe vették, hogy a bizottság hangsúlyozza Iunian becsületességét és azt, hogy milyen hasznos munkát végzett az igazság kiderítése érdekében.

A délutáni ülésen az elnök felolvasta a

Karlsbadban tartózkodó Goga Octavian levelét, amelyben a költő-politikus tiltakozik, hogy intrikákkal be akarták keverni személyét a Zeletzky-botrányba. Ha haza jön tisztázní fogja magát.

Ezután folytatták Maniu Gyula kihallgatását, aki először is tiltakozását jelentette be a bizottságnak azért, mert eddigi vallomásait nem közölheték teljes terjedelmében a lapok. Nem tudja megérteni, hogy nemzetvédelmi szempontból történhetett ez az intézkedés. Akkor, amikor a nemzeti-parasztpárt ellen kedvezőtlen vallomások hangzottak el, — mondotta Maniu, — akkor minden akadály nélkül közölheték mindent az újságok, ellenkező esetben azonban minden vallomást megcsonkítva adnak ki a lapoknak. Maniu kihallgatása a késő esti órákban még folyik.

Pop Valer, a bizottság elnöke, ma kihallgatáson jelent meg Tatarescu miniszterelnöknel, akinek bejelentette, hogy édesapja állapota súlyosra fordult és ezért valószínűleg haza kell utaznia. Az elnök kérte Tatarescut, hogy erre az esetre gondoskodjon megfelelő helyettesről.

„A németek belefáradtak a zsidóüldözésbe”

— mondotta Hunyadi Sándor, aki Németországból Oradeára érkezett

Hunyadi Sándor, a „Feketeszáru cseresznye” szerzője Oradeára érkezett. A kiváló író, mint az Est-lapok kiküldöttje riport-utrá jött Erdélybe. Hunyadi nemrégiben Németországban járt és ottani élményeiről, valamint a németországi zsidóság helyzetéről a következőkben nyilatkozott:

A németek kezdik sajnálni a zsidókat és támogatják őket. Belefáradtak a zsidóüldözésbe. Kormányintézkedések még mindig jönnek a zsidók ellen, de a publikum ezeket nem veszi szigorúan. A legjobban menő berlini kávéház tulajdonosa például — zsidó. Igaz, hogy csak nála lehet tehenetet kapni, máshol nem. És miután ezt kikapasztalták a hivatalos tényezők is, valóságos horogkeresztos törzskávéház lett ennek a zsidónak az üzletéből.

— A Weisz-csárda, a berlini magyarok vendéglője, mint a nevéből sejtethető, nem éppen kereszténykezekben van. Remekül megy. A zsidók elleni bojkott napján állítólag Göbbels és vezérkara a Weisz-csárdába vacsorázott. Tudni kell azonban, hogy a „csárda” ajtáján egy felírás díszel: Aufpassen! Magyar zsidó! Nehogy azt higgye valaki, hogy német zsidó a csárda tulajdonosa.

Egy kedves, személyes élményét is elbeszélte Hunyadi Sándor.

Németországban több németnyelven megjelenő zsidó újságot is árulnak. Ilyen például a „Familien” című folyóirat. Kíváncsi voltam ennek a lapnak a hangjára és egy újságárutól bódénál meg akartam venni.

Az árus mikor meghallotta, hogy a „Familien”-t kérem, szánakozva nézett rám, mintha azt gondolta volna magában: ő te peches alak, hát kell ez neked, hogy zsidó vagy? És alig észrevehetően megcsóválta a fejét. Aztán fogta a kért lapot, diszkrétén átfordította, hogy az utolsó oldal legyen felül és ne lássa meg valaki a lap címét. Láthatóan sajnált engem a jó ember. Egész meg voltam hatva... Nem vagyok ugyan zsidó, de a figyelmes kiszolgálás mégis csak jól esik az embernek...

Az aradi színház és a Városi Kávéház

ügye az átmeneti bizottság előtt

A város átmeneti bizottsága mai ülésén tárgyalta Róna Dezső volt aradi szinigazgató kérelmét. A volt szinigazgató ugyanis kérvényt nyújtott be a város vezetőségéhez, amelyben azt kérte, legalább három évi időtartamra adják neki bérbe az aradi városi színházat. Egyben a kérvény sürgős elintézését kérte, arra való hivatkozással, hogy csak ebben az esetben tudja idejében megszervezni társulatát. A város vezetősége elé a kérvényt a véleményezéssel került, hogy egy évi időtartamra kössön a város szerződést Róna Dezsővel. Ma azonban újabb hasonló irányú kérvény is érkezett, amelyet Szendrey Mihály nyújtott be. Így tehát mindkét kérvény az átmeneti bizottság elé került.

Hozzájárul az átmeneti bizottság Trichter Rubinnak, a városi kávéház bérletjének ahhoz a kérelméhez, hogy az eredeti árlejtési feltételek szerint megkötött szerződést Scheer Elemérrel együtt irhassa alá. Ez utóbbi a szerződésben foglalt összes kötelezettségekért Trichter Rubinnal egyetemleges felelősséget vállal.

Az interpellációk során Parecz Béla dr. megemlítette, hogy a várost újabb per fenyegeti a gradiste-i mozi bérletéből kifolyólag. A volt bérlo ugyanis egymillió lej kártérítést követel a várostól. Parecz Béla dr. ezért arra kérte a város vezetőségét, hogy ezzel az ügygel már a közeljövőben behatóbban foglalkozzon. Tatu János viszont a városi teherautók ügyében interpellált és azt panaszolta, hogy az autók elhanyagolt állapotban vannak.

URANIA

MA, szerdán 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ órakor

Olasó helyárrakkal

Pat és Patachon

kacagtató vigjátéka

Holdkorosok!

Jön: Emberi bestiák!

SPORT KÖZLÖNY

Somogyi Klári legyőzte Popperné-Ziszovits Lenkét a Jiul-AC tenniszversenyén

Petrosani-ból jelentik: Hatalmas érdeklődés mellett, néhány kiváló külföldi versenyző szerepeltetésével bonyolította le a Jiul AC tennisz-szakosztálya három napos nagy tennisz-meetingjét, amely a női egyes versenyben nagy aradi sikert hozott:

Somogyi Klári két szettben legyőzte a ki-tűnő oradei bajnoknőt, Popperné-Ziszovits Lenkét.

A vegyes párosban a Somogyi-Wechsler kettős a döntőben vereséget szenvedett a Czapp-Schmidt-párról, a férfi párosban pedig Farkas Sándor, a cluji Pusztával egy párban a harmadik helyen végzett. A férfi egyesben Farkast a győztes Hamburger verte ki a második fordulóban. Wechsler pedig a volt jugoszláv bajnok, Balás Iván győzte le 6:2, 1:6, 7:9 arányban. A verseny eredményeit alább adjuk:

Férfi egyes: 1. Hamburger. 2. Schmidt. 3. dr. Burger és Segall. A döntő

eredménye: 8:6, 9:7, 6:3. Hamburger megérdemelten nyerte a versenyt, valóban a mézőny legjobbjá volt.

Női egyes: 1. Somogyi Klári. 2. Popperné-Ziszovits Lenke. 3. Czapp Pönci és Ternoviciné. A döntőben 6:1, 11:9 arányban nyert Somogyi Klári, akit szép játékaért nagy ünneplésben részesítettek.

Férfi páros: 1. Hamburger, Segall, 2. Schmidt, Balas. 3. Pusztay, Farkas és Gábor, Serb. A döntő eredménye: 6:1, 6:2, 6:4. A bucuresti-iek pompás párosjátékot mutattak be.

Vegyes páros: 1. Czapp Pönci, Schmidt. 2. Somogyi Klári, Wechsler. 3. Popperné-Ziszovits Lenke, Balás és Nappendruck, Pusztay. A döntőt hatalmas küzdelem után a Czapp, Schmidt-pár nyerte az aradiak ellen, 6:1, 4:6, 6:3 arányban. A verseny mintaszerű rendezésben folyt le és a győztesek szép díjakat kaptak.

Az AMEFA legjobbjai szerepelnek a csütörtöki bécsi Hakoah elleni meccsen

A bécsi Hakoah csütörtöki aradi vendégjátéka iránt sportkörökben az érdeklődés óriási, ami teljes mértékben érthető, mert a Hakoah a vasárnapi Olimpia-CFR elleni meccsen fényesen szerepelt AMEFA játékosokkal erősíti meg csapatát és egy komoly, nagy játékért képviselő együttest állít ki a bécsi profik ellen. A vasárnapi meccs hősei:

Bugarin, Csajka, Tóth, Dvorzsák, Magold és Sinder fognak a kombinált csapatban szerepelni

és így a legszebb osztrák iskolát kultiváló Hakoah az aradi együttesben nagy és erős ellenfélre fog találni. Arad sportközönsége, amely bizonyára nagy számban fogja látogatni az első idei nagyobb nemzetközi attrakciót, szép játékokban fog részesülni. A bécsiek szerdán reggel érkeznek meg Aradra, hogy a csütörtöki mérkőzésen teljesen pihent együttesrel állhassanak ki és vehessék fel a küzdelmet az aradi csapattal. A meccsre, amely este fél 7 órakor veszi kezdetét, jegyek elővételben az „Elite” illatszertárban kaphatók.

Amerika nyerte a páros! a Davis Cup döntőben

Tegnap került lebonyolításra a Davis Cup döntő meccsek során a páros, amelyet az USA-játékosok nyertek. A Lott-Stoefen-pár 7:5, 6:0, 4:6, 9:7 arányban győzte le az angol Lee-Hughes-kettőst. A páros után még Anglia vezet 2:1 arányban.

O Az AMEFA Targumuresen. Az AMEFA első csapata vasárnap Targumuresre rándul, ahol az ottani CSM ellen játszik barátságos mérkőzést.

O Birkozóverseny Pecican. A CAR birkózószakosztálya szombat este a Polgári Körben jól sikerült birkózó és súlyemelő versenyt rendezett. A súlyemelő verseny eredményei: Kétkaru-nyomás: Angyal István nagyközép, 60 kg. Müller Jenő kisközép, 48 kg. Kétkaru-szakítás: Angyal István 60 kg. Kétkaru-lökés: Angyal István 85 kg. Müller Jenő közép 72 kg. Kelemen József helysúly 48 kg. A birkózóverseny eredményei: Vincellér győz Móra ellen 3 perc alatt, Angyal Béres ellen 2 p. Módi Sinka ellen 4 perc, Kelemen Vincellér ellen 10 perc, a verseny legszebb küzdelme, Móra Módi ellen 4 perc.

PÖSTYÉN

A VILÁG RHEUMAFURDOJE

a festői Vág-völgyben. A legtekintélyesebb fürdőberendezésekkel, nagyszerű termálstrandfürdővel. Napfürdők, torna, tennisz, golf, vadászat, halászat. A legjobb társaság találkozóhelye. Felvilágosítások (devizamegyszerzése ügyében is.)

Mg Ph. L. Singer Timisoara, Str. Saguna Nr. 8. 424

Azt sutlogják,

sőt egyes erdélyi lapok (rosszindulatu tudósítás alapján) nyíltan írják, hogy az Aradon lefolyt AMEFA-Olimpia-CFR-mérkőzés botrányos körülmények között játszódott le és a meccs után az Olimpia-CFR játékosait súlyosan inzultálták. Az AMEFA két héttel ezelőtti satumarei vendégjátéka alkalmával a satumarei közönség biztatására a finom játékra amugy is kevés hajlammal bíró Olimpia-CFR valósággal lekaszabolta a gyengébb fizikumú AMEFA játékosait, aminek legekleatásabb bizonyítéka, hogy Reinhardt, Blaskovits, de különösképpen Lingurár még ma is játékképtelenek.

Az aradi közönség viselkedése mintaszerű volt és az a körülmény, hogy az Olimpia együttesét az előzőheti meccs után nem fogadta szimpátiával, teljesen érthető, ugyancsak az aradi csapatot ösztökélő biztatásnak is megvan a magyarázata, hiszen az aradi közönség aradi csapatokat szeretne a nemzeti bajnokságban látni, mert így nyílik alkalma nagyobb meccseken résztvevőni. Ami a satumarei játékosok „sérülését” illeti, a második félidőben megsérült Rocosny a saját játékosával való összeütközés következtében volt kénytelen egy percre a pályát elhagyni, de ugyanakkor a satumarei meccsen „mészárló” Szerény II. Bugarint akkor rugta meg, amikor a kapus már a labda birtokában volt. Nagyvon helytelen tehát egyes lapok kétségkívül satumarei forrásból eredő tudósítása, amely a mérkőzés beszámolóját elferdítve adja közre, de mindez az AMEFA szép és megérdemelt győzelméből mit sem von le.

O Sebisana-Ternova, Musca, Silindia komb. 7:2 (5:0). A jóképességű sebisai csapat szép játék után győzte le a mindvégig lelkesen játszó kombináltat. Góllövők: Vesa (3), Csányi, Balan, Lukács és Zadravill, illetve Feller és Pontea.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Buttinger-cégtől kilépve

gőzmosó és vasaló intézetem Arad, Piata E. Radulescu No. 5. (zsidóiskola mellett) megnyitottam.

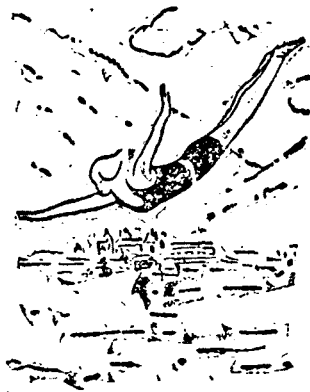
Gallérokat és egyéb fehérneműeket legszebben és legpontosabban tisztítom. — Szíves pártfogást kér:

3089

Benkő István, mosódatulajdonos.

A CAR közgyűlése

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a Rovinei Atletikai Club tisztújító közgyűlését a Polgári Körben. Schlett Géza elnöki megnyitója és a határozatképesség megállapítása után Kovács János pénztárnok felolvasta pénztárjelentését. Karácsoni Iván Géza a számvizsgáló-bizottság elnöke beterjesztette az egyesület 1933. évi zárszámadásait. Auer József sportigazgató és Harsányi Márton titkár jelentése után a tisztikar és választmány megválasztására került a sor. A közgyűlés egyhangulag a következő tisztikart választotta meg: Diszelnökök: Lengyel István esperes, Vulpe Iosif. Elnök: Schlett Géza gyógyszerész. Társelnökök: Ferdinand Gheorghe, Mohilea Ilie, Friedmann Ferenc. Alelnökök: Dr. Stéger Sándor, Zvér Pál. Titkár: Harsányi Márton. Jegyző: Kabát Pál. Sportigazgató: Tóth Lajos. Pénztárnok: Auer József. Ellenőrök: Kovács János, Gergely Lajos. Gazda: Hegyes András. Ügyész: Dr. Lelik István. Orvosok: Dr. Zinveliu Emil, dr. Weisz József. Fotballszakosztály: Dankó B. Kálmán. Tennisz: Bényi János, Birkózás: Béres Pál. Választmány: Karácsonyi Iván Géza, Lelik Ferenc, Schwartz Gy. János, Babuskov János, Roth Márton, Engi Mihály, Schelb István, Dora Antal, Biró Béla, Kohut Galla Antal, Avramescu Zian. Póttagok: Mora István, Fais Mihály, Gombos József, Lengyel István, Piroška István, Kovács András, Sipos István, Angyal István, Márton István. Az újra megválasztott Schlett Géza elnök úgy maga, mint a tisztikar és választmány nevében megköszönte a bizalmat és lelkes szavakban buzdította az egyesület tagjait a további munkára.

465

NAPOT, LEVEGŐT, VIZET, HEGYET, ERDŐT, TENGERRISTRANDOT, SPORTOT, SZÓRAKOZÁST

nyújt önnek egy EUROPA pausálkura az alábbi fürdővárosokban:

PÜSPÖKFÜRDŐ, VATRA DORNA, BUZIÁS, SOVATA, TUSNÁD

és a feketetenger partján CONSTANTÁ, MOVILA TEKIRGHIOI — CARMEN SYLVÁN, TIR- GHIOI-BAI, BUDACHI-CORDON, EFORIA-PLAGE és az O. C. T. (tenger barátok) sátor-táborában. Dorna-Vatra fürdőhelyre jelentkezéseket július, augusztus és szeptember hónapokra, mindig az előző hónap 25-ig fogadjunk el

Információ, árak, jelentkezés:

a Sándor (Europa)

hivatalos menetjegyirodában

Bulev. Regina Maria 10., a megyei prefekturával szemben.

CONSUM-TAGOK KÉSZPÉNZÁRON 6 HAVI RÉSZLETRE VEHETNEK RÉSZT!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Átalakuljon-e a CFR villamosvasutá?

Szakértői megállapítások arról: mikor és hol rentabilis a villamos közlekedés

Az utóbbi napokban bejárta a sajtót az a bucaresti-i jelentés, hogy a közlekedésiügyi minisztérium a Brasov és Campina közötti 80 kilométeres vasúti vonalat villamos vasutá fogja átépíttetni és az igen jelentékeny munkára már árlejtést is hirdetett. Szakkörökben nagy érdeklődéssel várják a nyilvános árlejtés eredményét és speciálisan az aradi pénzügyi és műszaki intézmények vezetői is behatóan foglalkoznak a villamosítás kérdésével. *Aradváros vezetősége ugyanis a háború után többször is elhatározta a már megszüntetett ormtlan közúti kisvasutnak villamossal való felcserélését és a terveket, valamint a költségvetést is elkészítette.* Mivel szakértői megállapítás szerint az aradi villamosvasut nem lett volna rentabilis és különben is horribilis kölcsönt kellett volna az építés céljaira felvenni, a város elállt a tervtől és az autobuszforgalmat vezette be. A Brasov—Campina között tervezett villamos vasut pályázati feltételeink kihirdetése alkalmából az alábbi feltűnéstköltő adatok kerültek nyilvánosságra arról: *érdemes volna-e a CFR vasúthálózatát villamosítani*, mint ahogyan a közlekedési minisztériumban már évek óta tervezik.

— A romániai mérnökök egyesületének szakkiadványai már évekként ezelőtt pontos statisztikai adatok alapján bebizonyították — így szól a szakfelvilágosítás — hogy az államvasutnak egészben vagy részben való villamosítása nem volna racionális. Csak ott racionális a villamosvasut, ahol nincs elég fa, pakura és kőszén a mozdonyok számára. Ilyen a helyzet Svédországban, Ausztriában, Olaszországban és még egyéb államokban is, nálunk azonban mind a három fűtőanyag bőséggel áll rendelkezésre. Ezen a materiális szemponton kívül a befektetett tőke csekély jövedelmezősége is ellene szól a CFR villamosításának. *Azok az országok, amelyekben most is felesleges tőkék hevernek, megengedhetik maguknak a villamosvasut építését, mert ez a közlekedést eszköz alig 3—4 százalékkal hozza meg az invesztált tőkének.* Nálunk azonban tökefeleslegről most nem lehet beszélni és ha az építkezésre szükséges tőkét hitelintézetektől kell kölcsön venni, évi 8—10 százalékos kamattal fizetendő után. *Az osztrák államvasutak beismerték, hogy a Bécs és Salzburg közötti igen hosszú villamosvasut nem jó üzleti vállalkozás és ezt még az építés megkezdése előtt is jól tudták, mégis megvalósították, mert hosszabb munkához akarták jutni a nagy villamosításokat, amelyek igen jelentékeny számú munkásokat foglalkoztatnak.* Ausztriában a külföldről kell a gőzmozdonyok számára a kőszén, a fát, vagy a pakurát beszerezni, tehát ott érdemes a villamosvasut bevezetése vagy az átalakítás, de nálunk éppen ellenkező a helyzet. Nekünk sok szénünk, fánk és pakuránk van, amelyeket nem bírnánk felhasználni akkor, ha villamos kocsk futnának a gőzvasutak helyett.

A villamosvasut elsősorban ott rentabilis, ahol a szükséges áramot folyók és patakok vi-

zének felhasználásával lehet fejleszteni. Többek között Svájcban és más nyugati államokban igen sok ilyen villamosvasut található. *Erdélyben többek között a Brasov környékén levő, Secele név alatt tömörült hét csángó község a Tatrag-patak vizét használja fel a villanyvilágítást szolgáltató villamosáram fejlesztésére.*

A villamos bevezetése esetén sok milliárdért kellene külföldről speciális gépeket, felszereléseket vásárolni, már pedig köztudomású, hogy még a legégetőbb régi külföldi tartozások kifizetésére sincs elég devizája az országnak.

Országos gyűlésen tiltakoztak a kereskedők a kontingensrendszer ellen

Penescu szenátor erőlyes tiltakozása a közvetítők működése ellen

Sibiuból jelentik: A Sfatul Negustoresc (Országos Kereskedőtanács) erdélyi és bánáti csoportjai tegnap izgalmas lefolyású kongresszust tartottak az Unicum nagytermében. A gyűlést Martin M. elnök nyitotta meg, aki üdvözlő beszédében hangsúlyozta, hogy a kereskedő társadalomra folyton nagyobb közterhek sulyosodnak s a válság ki-mélyül, tehát a kereskedők összetartására nagy szükség van. Penescu N. szenátor, aki a bucaresti-i kereskedők csoportját vezette, vette át ezután az elnöklést és rámutatott arra, hogy az egész országból beérkezett üdvözlések bizonyítják a kereskedőknek a kongresszusi határozatokhoz való egyöntetű hozzájárulását.

— A mai súlyos helyzetért — folytatta Penescu — részben a kereskedő-társadalom vezetői is felelősek, mert kellő időben nem léptek fel a bajok leküzdése érdekében. Emiatt jöhetett létre az új munkásbiztosítási törvény, amely nem elégíti ki igényeinket. Borsan Joan (Saliste) a kisiparosok nevében jelentette ki, hogy nagyon magasak a munkáspénztári illetékek és a munkaadó iparosokat ki kel lene vonni a törvény hatálya alól.

Niculescu-Ritz a munkásbiztosítási törvény teljes autonómiáját sürgeti és szabadságot kíván az intézmény igazgatósága részére. A munkásbiztosító pénztárak államosítási terve ellen tiltakozását jelenti be.

Solomonide német nyelven szólott a kérdéshez és Niculescu-Ritz románra fordította a beszédet. A szónok szenvedélyes bírálatban részesített a kontingens-rendszert, amely miatt az export nagyon lecsökkent és erősebbé vált a fekete tőzsde, amely rossz hatással van a pénzügyi helyzetre. A kontingens-rendszer megszüntetését kéri. Szükségesnek tartja a kereskedelmi és iparügyi minisztérium kettő választását és külkereskedelmünk új alapra helyezését.

Keul (Sibiu) tiltakozik az ellen, hogy a behozatali engedélyeknél a protekció érvényesüljön. Apostol Popa szenátor: A kon-

tingens rendszer olyan verem, amibe a kereskedők beleestek. Ez a helyzet ma már való-sággal katasztrófálissá vált.

Dr. Borbat sibiui kamarai elnök szoli-daritást vállalt az elhangzott felszólalásokkal. Azt kívánja, hogy a kereskedők ne vegyenek részt a legfőbb behozatali bizottság működésében, mindaddig, amíg a rendszeren nem változtatnak.

Végül Penescu szenátor erőlyes szavakkal mutatott rá arra, hogy a kereskedelem és nemzetgazdaság érdekeinek szempontjából nagyjelentőségű import-export ügyekbe ki-járók és közvetítők ékelődtek bele, akik megdrágítják a behozatali eljárást. Ugy ennek, mint a kompenzációs rendszernek sürgős megszüntetését kívánja és erre vonatkozó indítvá-nyát a kongresszus elfogadta.

A Nemzeti Bank aradi fiókjánál 560 millió lej értékű ezerlejest cseréltek be

Tegnap, kedden járt le a kékszinű régi ezerlejes bankjegyek becserélésének határ ideje. A beváltás tudvalevőleg múlt év október 16-án kezdődött és mint a Banca Nationala aradi fiókjánál értesültünk, e hó 31-ig 560 millió lej értékű ezrest cseréltek be. Az utóbbi napokban már csak szórványosan jelentkeztek ezerlejesekkel, amelyeknek tegnap lejárt be-váltási határidejét most nem hosszabbították meg. A Nemzeti Bank aradi fiókjánál csak kevés hamis ezres fordult meg, amelyeket azonban a pénztáros azonnal felismert és átadta a büntető hatóságnak.

— A bucaresti-i mintavásár, amelyet Őfelsége védnöksége mellett szeptember hó 6. és 30-ika között tartanak a Parcul Carolban, Románia egész ipari életének nagyszabású megnyilatkozása lesz. A kiállítás részvételi feltételei megtudhatók az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál.

— Életbelép az aradi vágóhídi szabályrendelet. Aradváros vezetősége elhatározta, hogy az új vágóhídi szabályrendeletet, amelyet a minisztérium jóváhagyott, a város hivatalos lapjában közzéteszi és a legközelebbi jövőben életbelép-teti.

— A Consum új száma gazdag tartalommal jelent meg. A bankárt, a gyárost, a kereskedőt, a vállalkozót egyaránt érdeklő gazdasági és gazdaságpolitikai eseményekről írt cikkek közül a főbbek címei a következők: Slavescu pénzügyminiszter Párisban további értékes gazdasági eredményeket is ért el, Románia huszezer vaggon tűzifakontingensét bizományba veszi át a Faforgalmi Rt. a Seltől. A konjunkturális idők emlékeztető tervszerűtlen iparvállalati alapítások egymást követik. Fizetésképtelenségek, új cégek és cég-változások, Közszállítások és árlejtések első forrásból olvashatók a Consumban. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól, Chib Str. Iuliu Maniu 3.

Teljes rendezés előtt az összes nyugdíjhátralékok

Készpénzben vagy bonokban kapják-e meg a nyugdíjasok 800 millió lej hátralékukat

Bucurestiből jelentik: Az állami nyugdíjasok küldöttsége tegnap felkereste Mitita Constantinescu pénzügyi alminisztert, akit arra kértek: tegye lehetővé azt, hogy a 800 millió lej nyugdíjhátralékot ne adóbonokban, hanem készpénzben kapják meg. Tudvalevőleg a nyugdíjasok egy része még 1931. évi nyugdíjkövetelését, továbbá az 1932. évről elmaradt nyugdíját sem kapta meg és a hátralékok összege kb. 800 millió lej. Mitita Constantinescu alminiszter szívélyesen fogadta a küldöttséget, de kijelentette: Slavescu pénzügyminiszter csak arra határozta fel az

amortizációs pénztárt, hogy az összes nyugdíjhátralékokat adóbonokkal rendezze.

Ha azonban a nyugdíjpénztár készpénzben inkasszállhatja künnlévőségét, akkor a nyugdíjpénztár is fokozatosan készpénzben fogja kifizetni a hátralékos nyugdíjakat.

Ugyancsak tegnap fogadta az alminiszter a nyugdíjas katonai altisztek küldöttségét, amely különböző kívánságokat terjesztett elő és Mitita Constantinescu kilátásba helyezte azoknak teljesítését.

Vashordók 50—500 ltr.

űrtartalommal, legelőnyösebben szerezhetők be

Kálmán A. Részvénytársaságnál Arad

Főtárgyalás előtt

az aradi Művészklub bűnügye

A közeljövőben kerül főtárgyalásra az aradi törvényszék előtt. Mint ismeretes, ez a klub, amelynek egyetlen művésze abban nyilvánult meg, hogy naiv és hisztérius emberek zsebéből ezeket varázsolt elő, ügyészi és rendőri beavatkozásra befejezte rövid és dicstelen pályafutását és a társaság öt tagja ellen indult meg a hazárdjátékokról szóló törvény alapján tiltott hazárdjáték címén bűnvádi eljárás. Az öttagu társaság élén az Aradon már híressé váló Trichter Rubin áll és a bűnügy aktái ma kerültek az aradi törvényszékhez. Az aktákban szerepel az ügyészség vádirata, amely a klub öt vezetője ellen emel vádat és a főtárgyalás kitűzése a közeli napokban történik meg. Előrelátható, hogy az aradi törvényszék ítélete elrettentő példával szolgál mindazoknak, akik ebben a csendes városban kártyabarlangok létesítésével óhajtanak meggazdagodni.

Váraflanul elbocsátották

a nyelvvizsgán elbukott cluji kisebbségi vasutasokat

Clujról jelentik: A régóta állandó veszedelmek között élő vasutasokat most újabb meglepetés érte. Tegnap a cluji műhely munkásai és alkalmazottai közül harmincötön kaptak július 28-ával keltezett kerületi igazgatósági rendeletet, amely röviden tudatja a szerencsétlen családapaikkal, hogy *augusztus elsejével megszüntnek tekintik alkalmaztatásukat*. Tehát július 28-án irták alá a rendeletet, amely elsejére elbocsátja őket a vasut szolgálatából. *Kétnapi felmondási idő mindössze, amit 20—30 éves szolgálatuk után ezek az emberek a vasutól kapnak* s egy szó sincs seholy arról, hogy valahol valaki gondolkodna az ő nyugdíjukon, aminek járulékait pontosan beszédtek minden esztendőnek minden hónapjában tölük.

Emlékeztet, hogy a Magyar Párt elnökségének legutóbbi bucuresti-i közbenjárására a vasut legfőbb vezérigazgatósága ígéretet tett, mely kilátásba helyezte az elbocsátásra kiszemelték számára újabb haladékokat. Ezt az ígéretet annyiban be is váltotta akkor a vezérigazgatóság, hogy kiadott egy ilyen értelmű rendeletet s e rendelet augusztus 31-ére tűzte ki a haladéknak a határidejét, a rendelet ellenére azonban ugyanez a vezérigazgatóság most egy hónappal előbb, *augusztus 1-ére írta ki ezeket az elbocsátásokat*.

Érthető és elképzelhető ezeknek a családost embereknek a mélységes, vigasztalhatatlan elkeseredése. Hiszen arról lehetett szó, hogy augusztus 31-éig valami másféle megoldás terve vetődhetik fel s talán a nyugdíjazás kérdésében döntenek valamiképpen.

Rádió műsor

— Romániai rádiószemle —

SZERDA, AUGUSZTUS 1.

Bucuresti. 13.45: Vegyes hírek, könnyű lemezek. 14.40—15: Könnyű lemezek. 20.15: Rádiózenekar. 22: Baescu Konstanca énekel. 22.30: Galperin Lucien éneklő-fürészen játszik. 23.30: Zene a Cina-vendéglőből. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Felolvasások. Utána: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Eugén Stepat balalajkazenekara. 14.30: Hanglemezek. 16.30: „A rádió diákfelőrája.” 17: „Gyümölcs, zöldség és más nyári ételek a háztartásban.” Vizváry Mariska előadása. 17. Sárossy Mihály gitározik zongorakísérettel. 18.35: „A patak partján.” Vadász Tibor elbeszélése. 19.10: Tschipp Annie viola d'amour számai, csembalón kíséri Brodsky Ferenc. 19.50: Budapesti diszkorté. 20.25: Szabó Ilonka énekel zongorakísérettel. 21: A rádió külügyi negyedőrája. 21.45: „Peer Gynt.” Drámai költemény 4 részben. Irta: Ibsen. Zenéjét szerezte: Grieg. 22.15: Hírek. 23.45: A Mándits jazz-zenekar műsora. 0.20: Cigányzenekar. — Bécs. 13: Lemezek. 14.10: Művészlemez. 17.15: Tánclémez. 19: Urbach bariton énekel. 20.45: Rádiózenekar és az V. gye. zenekara. 23.50: — 2: Az állástalanok zenekara. — Belgrád. 20.10: Rádiózenekar. 23: Rimszkij-Korsakov: Scherezade (lemezek). 24: 0.30: Vendéglői zene. — Breslau. 14.40: Zenekari lemezek. 17: Rádiózenekar. 18.55: Meja Magda Brahms, Reger- és Niemann-műveket zongorázik. 22: Klasszikus lemezek. 22.20: Zene hangjáték az aratásról. — Deutschlandsender. 14: Lemezek. 18.25: Ansorge Margit zongorázik. Mozart: A-moll szonáta. Liszt: Három Paganini-capriccio. 18.55: Csendes beszélgetés és halk zene. 21.30: SS-zenekar, induló. — Königsberg. 13: Könnyű zene. 14.05: Lemezek. 17: Kjs rádiózenekar. 24—1: Táncczene. — Leipzig. 14.10: Indulólemezek. 15.10: Nagymesterek kis művei lemezek. 18.20: Orgonaverseny Pöhlitzből, régi művek. 19.20: SA-fu-vózenekar. 21.30: Szimfónikusok. — Milano. 21.45: Egyfelvonásos színjáték. 22.30: Szimfónikus hangverseny a Massenzio-bazilikából. A szünetben hírek, utána beszélőújság. — Mor Ostrava. 11.20: Hohenstadt falu

TEKIRGHIOLI BAI

a világhírű moorfürdővel.

A meleg moorfürdők a tengervízből készülnek, melyhez előírás szerint kevernek moortartalmú iszapot egészen 50 százalékgig. Tekirghiol különösen ajánlható a következő betegségeknek: Tuberkulózis, kronikus reuma, női bajoknál stb. Vasuti összeköttetés Constantával naponta. Movila és Eforia fürdőhelyek jó közlekedési eszközökkel könnyen megközelíthetők.

Információ, árak, jelentkezés:

SÁNDOR (EUROPA) HIVATALOS MENETJEGY IRODÁBAN,

Bulev. Regina Maria 10., megyei prefektúrával szemben.

CONSUM-TAGOK KÉSZPÉNZÁRON 6 HAVI RÉSZLETRE VEHETNEK RÉSZT! 465

füvészenekara. 13.30: Rádiózenekar. 14.20: Lemezek. 18.40: Lemez. 19.25: Könnyű cseh füvészenekara. 23.45—24: Lemezek. — Pozsony. 11.25: Magyar hírek. 13.15: Lemezek. 14.20: Lemezek. 19.05: Lemez. 19.15: Magyar műsor. 23.45: Andolfi tánczenekar. — Varsó. 13.10: Népszerű zene lemezek. 14.05: Táncczene. 17: Könnyű lemezek. 18.15: Zongora- és hegedűszólók. 19.15: Marek Weber zenekara lemezek. 20.40: Népszerű lemezek. 21.12: Kedvelt operettlemezek.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 2.

Bucuresti. 13.45: Hírek, könnyű lemezek. 14.40—15: Könnyű lemezek. 19.05: Rádiózenekar, népzene. 20.45: Puccini: Tosca, opera három felvonásban, lemezek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Vargha Imre magyar nótákat énekel, Asbóth Gyula tárogatózik zongorakísérettel. 14.30: Országos Postászenekar. 17: Közvetítés a Norddeutscher Lloyd „Európa” nevű óceánjáró hajóról, Brémehavenből. A zenét a hajózenekar szolgáltatja. 18: B. Kenéz Lili zongorázik. 18.40: „A magyar vivás diadala a varsói Európa-bajnoki versenyeken.” 19.15: A Buttola szalonzenekar műsora. 20: „Egy hamvveder előtt.” Révay József dr. előadása. 20.35: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 21.50: A rádió — a rádióról. 22.10: Cigányzenekar. 23: Hírek, időjárásjelentés. 23.20: Tánclémez. 24: Magyar vonóshármas. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 15: Hírek. 15.10: Művészlemez. 18.50: Lemezek. 21: Kessisogiu zongoraművész játéka. 23.55: Gruber zeneszerző estje. 24: Bécsi kamarazenekar. 1—2: Lemezek. — Belgrád. 19.30: Kreismann Betti zongorázik. 20.10: Népdallemezek. 21: Mendelssohn: B-dúr vonósnégyes. 21.30: Holókóv Pál énekel. 22: Hauser András hegedül. 22.30: Rádiózenekar. 23.45—0.30: Tánclémez. — Breslau. 13: Szórakoztató zene. 17: Szórakoztató zene szopránakkal. 20: Kisértet a hanglemezzel, vidám jelenet. 21.15: Citeraverseny. 21.45: Katonák a költészetben és zenében. 23.45—1: Harctéri dalok. — Brünn. 18.55: Lemezek. 19.20: Német műsor. 20.10: Zene gyermekeknek. 20.50: Operariák. 21.10: A sárga Európa, hanglemeztudósítás Sanghaiból. — Deutschlandsender. 13: Déli zene. 14: Dallemezek német tájakról. 18.55: Különböző európai népek népdaljai. 21.15: Sándor: Vonósnégyes. 21.45: Hamsun 75. születésnapja (szimfónikus). — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: A 32. gyalogezred zenekara. 14.30: Magyar hírek. 16.15—17.15: Lemezek. 19: Magyar előadás. Földes: Az arc védelme nyáron. Somlár: A bridszról. 19.55: Magyar hírek. — Leipzig. 13: Szórakoztató zene. 15: Hangulatképek lemezek. 18.15: Mozart: G-dúr zongoraszonáta. 21.15: Szórakoztató zene Drezdából. 23.50—1: Könnyű és táncczene Drezdából. — Milano. 21.45: Mozart: Szókratész a szarjából, háromfelvonásos opera. A szünetekben csevegés, művészeti hírek. Utána beszélőújság. — Pozsony. 11.25: Magyar hírek. 13.15: Lemez. 18.50: Lemez. 19.15: Magyar műsor. 20.50: Bach és Haydn hegedű- és csellókettősei. 21.30: Az állástalan zenészek szalonzenekara. 23.45: Magyar hírek. — Varsó. 13.10: Könnyű zene. 14.20: Ismert szimfóniák lemezek. 18.15: Scherezádé, vidám zenéi előadás. 21.12: Rádiózenekar. 22.12: A szimfónikusok népszerű hangversenye. 23.15: Táncczene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lei. szó 2 lei. sz.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

PERFEKT szobalány és urasági szobalány — lehetőleg fiatal házaspár — kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3090

ÜGYES géphimnusz kerestetik. Jelentkezés délután 5-ig. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3098

NÉMETÜL szépen beszélő kisasszony vidékre 5 és 8 éves fiúk mellé felvétel. Jelentkezni délután 2—4 között Singer Str. Remesecu 7. szám alatt. 3094

Perfekt, jól főző mindenestől felvétel. Czirrom, Str. Muciu Scaevola 32. sz.

OKTATÁS.

JAVITÓ- és felvételi vizsgákra lelkiismeretesen előkészítünk olcsón. Steiner-internátus. Str. Iosif Vulcan 4. 3097

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Fahordók, vörösfenyődobozok kaphatók. Ugyanott raktárhelyiségek kiadó. Bdul Regele Ferdinand No. 56. Reusz 3028

HELYSZÜKE miatt egy szép nagy Filodendron olcsón eladó. — Érdeklődni az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3095

ALKALMI VÉTELEK! Komplettni szoba 14.000 lei. hálószobák 1600 lei. fehér konyha. Singer varrógép. ebéd. 10 kredencek 1800. székek. fotelek ebéd. 10 divány, márkás zongorák 6000-tól. csillárok. gyári és perzsaszőnyegek. író asztalok. disztárgyak. ezüstök. üzletbe- rendezések. schöberli fotelek. kasszák. fali tükrök. ágybetétek. kőgép 1800-tól. féjszekerények stb. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul Reg. Maria 13. Dacia mellett.

LAKÁS.

Kiadó különbejáratu szoba teljes ellátással 1—2 szerény titalembert vagy diák részére, Bul. Carol 81., I. em., 4.

Központban különbejáratu szép burtozott szobát, fürdőszobával, keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek.

2 szobás, fürdőszobás lakást keresek a belvárosban. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek leadni. 2141

HÁROM SZOBÁS újonnan festett lakás azonnalra kiadó. Str. Romanuui 9. 3099

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG azonnal kiadó. Strada Bratianu 2. 3100

KÜLÖNFÉLÉK.

Julius 22-én, vasárnap estefele

elveszett egy zöld selyem sál, a két oldalán fekete csikkal, a Str. Marie Chendi, Str. Alexandri és a Lutai parkon át a Kulturpalotáig. Megtaláló jutalom ellenében adja le Str. Penes Curcuanul 30. öv. Hajdu Eleknek. Ugyanott egy szép nagy leander eladó, tele van virággal. 3098

Beraktározást nagyon olcsón vállal Comissio, Dacia kávéház mellett.